

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 11. decembrī¹

Apvienotās lietas C-293/13 P un C-294/13 P

**Fresh Del Monte Produce, Inc. u.c.
pret**

Eiropas Komisiju u.c.

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Saskaņotas darbības — Eiropas banānu tirgus — Ekonomiska vienība starp mātes- un meitassabiedrību — Brīvprātīga atbildība uz vienkāršiem Komisijas lūgumiem sniegt informāciju — Naudas soda samazinājums par sadarbību ar Komisiju administratīvajā procesā — Konkurences ierobežojums mērķa dēļ — Vienots un turpināts pārkāpums

Satura rādītājs

I	– Ievads	4
II	– Tiesvedības priekšvēsture	4
	A – Tiesiskās attiecības starp Del Monte un Weichert	4
	B – Administratīvais process un apstrīdētais lēmums	5
III	– Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi	7
	A – Prasījumi lietā C-293/13 P	7
	B – Prasījumi lietā C-294/13 P	8
	C – Lietu apvienošana un tiesas sēde	9
IV	– Apelācijas sūdzību vērtējums	9
	A – Sākotnēji jautājumi par Weichert piedalīšanās tiesvedībā pieļaujamību	9
	1) Weichert tiesības iesniegt atbildes rakstu uz apelāciju	9
	2) Weichert tiesības iesniegt pretapelācijas sūdzības	10

¹ — Oriģinālvaloda – vācu.

3) Starpsecinājums	12
B – Par Del Monte apelācijas sūdzību lietā C-293/13 P	12
1) Pirmais, trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats: ekonomiskas vienības nepastāvēšana starp Del Monte un Weichert, pierādīšanas pienākums un nevainīguma prezumpcija	12
a) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: kritēriji pieņemumam par ekonomisku vienību ...	13
i) Pieņemamība	13
ii) Pamatotība	13
– Par Del Monte ietekmi uz Weichert (pirmā apelācijas sūdzības pamata otrā daļa)	15
– Par apgalvoto noradījumu neņemšanu vērā no Weichert puses (pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa)	17
b) Trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats: pierādīšanas pienākums un nevainīguma prezumpcija	18
i) Trešais apelācijas sūdzības pamats: pierādīšanas pienākums	19
ii) Ceturtais apelācijas sūdzības pamats: nevainīguma prezumpcija	19
iii) Starpsecinājums	20
2) Otrais apelācijas sūdzības pamats: pierādījumu sagrozišana	20
a) Par atsevišķiem sagrozišanas pārmētiem	20
i) Par pārmēti par sabiedrības līguma sagrozišanu	20
– Par komandīta veto tiesībām	20
– Par komplementārā dalībnieka veto tiesībām	21
– Par uzņēmuma vadītāju iecelšanu un aizstāšanu	22
– Par šķīrējtiesas procesu	22
ii) Par pārmēti attiecībā uz dažu citu dokumentu sagrozišanu	23
– Par “spēku līdzsvaru”	23
– Par citu importētāju paskaidrojumiem par cenu veidošanos	24
– Par Del Monte adresētu ārēja padomnieka dokumentu	25
– Par procesuālu rakstu valsts tiesvedībā	25
– Par komercdarbības rezultātu konsolidācijas neesamību	26
iii) Starpsecinājums	26

b) Par Vispārējās tiesas pienākumu visaptveroši vērtēt pierādījumus	26
3) Piektais apelācijas sūdzības pamats: vienots un turpināts pārkāpums	27
C – Par Weichert pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P	28
1) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: saskaņotu darbību esamība	28
a) Iebildums par pretrunīgo sprieduma pamatojumu	28
b) Par iebildumu par pierādījumu sagrozīšanu	29
c) Par iebildumu par uz nākotni vērstas informācijas apmaiņas neesamību	30
d) Starpsecinājums	30
2) Otrais apelācijas sūdzības pamats: konkurences ierobežojums mērķa dēļ	31
a) Piemērojamie juridiskie kritēriji	31
b) Attiecīgo juridisko kritēriju piemērošana konkrētajā gadījumā	32
– Par informācijas apmaiņas veidu un tās priekšmetu	32
– Par informācijas apmaiņas biežumu un regularitāti	34
c) Starpsecinājums	34
3) Kopsavilkums par pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P	34
D – Par Komisijas apelācijas sūdzību lietā C-294/13 P	34
1) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: par atbildes sniegšanu uz Komisijas lūgumiem sniegt informāciju kā pamatu naudas soda samazinājumam	35
2) Otrais apelācijas sūdzības pamats: ekonomiska vienība kā nosacījums meitassabiedrības atbildību mīkstinājošu apstākļu attiecināšanai uz mātesabiedrību	38
a) Pieņemamība	38
b) Pamatotība	39
3) Kopsavilkums par apelācijas sūdzību lietā C-294/13 P	40
E – Par abām Weichert un Del Monte pretapelācijas sūdzībām lietā C-294/13 P: aizsardzības pret pašapsūdzību piemērojamība	40
V – Naudas soda aprēķināšana no jauna	40
VI – Tiesāšanās izdevumi	41
VII – Secinājumi	42

I – Ievads

1. Šī apelācijas tiesvedība sniedz Tiesai iespēju sniegt viedokli par divām problēmām, kurām ir īpaša nozīme attiecībā uz Eiropas Komisijas kā konkurences iestādes administratīvo praksi nākotnē.
2. Pirmkārt, ir jāprecizē juridiskie nosacījumi, atbilstoši kuriem mātessabiedrība var tikt saukta pie solidāras un kopīgas atbildības par tās meitassabiedrības pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtā vienošanās, ja tās gadījumā *nav* runa par pilnībā vai gandrīz pilnībā piederošu meitassabiedrību.
3. Otrkārt, ir jānoskaidro, vai secinājums par atbildību mīkstinošu apstākli, aprēķinot naudas sodu, ir jāizdara vienmēr jau tad, kad uzņēmums administratīvajā procesā atbilstošā veidā atbild uz Komisijas lūgumiem sniegt informāciju, vai tikai tad, kad uzņēmums sniedz informāciju Komisijai pēc paša iniciatīvas – tātad ne tikai *brīvprātīgi*, bet arī *spontāni*.
4. Runa ir arī par dažiem detalizētiem jautājumiem saistība ar Eiropas konkurences tiesībās izmantotajiem saskaņotu darbību, konkurences ierobežojuma mērķa dēļ, kā arī vienota un turpināta pārkāpuma konceptiem.
5. Visi šie jautājumi tiek uzdoti “aizliegtas vienošanās par banāniem” dēļ, kuras dalībnieki ir atzīti par vainīgiem pret konkurenci vērstās saskaņotās darbībās vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Eiropas Komisija ar 2008. gada 15. oktobra lēmumu² dažiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem uzlika naudas sodu miljonu apmērā EKL 81. panta (tagad – LESD 101. pants) pārkāpuma dēļ. Atbildot uz par to iesniegto *Fresh Del Monte Produce* prasības pieteikumu, Eiropas Savienības Vispārējā tiesa ar 2013. gada 14. marta spriedumu (lieta T-587/08)³ būtiski samazināja Komisijas uzlikto naudas sodu. Šķiet, ka šis pirmās instances spriedums nav varējis veicināt vispārēju apmierinātību, jo vairāki procesa dalībnieki to pārsūdz daļēji ar apelācijas sūdzībām, daļēji – ar pretapelācijas sūdzībām, par kurām Tiesai šajā gadījumā ir jālemj kopā.
6. Šī tiesvedība apvienotajās lietās C-293/13 P un C-294/13 P ir cieši saistīta ar apelācijas tiesvedību lietā C-286/13 P, kurā es arī šodien sniedzu savus secinājumus. Tomēr tajā uzdotie tiesību jautājumi – izņemot konkurences ierobežojuma mērķa dēļ problemātiku – būtiski atšķiras no šeit atrisināmajiem jautājumiem.

II – Tiesvedības priekšvēsture

A – Tiesiskās attiecības starp Del Monte un Weichert

7. Uzņēmumu grupa *Fresh Del Monte Produce*⁴ ir viens no lielākajiem vertikāli integrētajiem svaigu un svaigi grieztu augļu un dārzeņu ražotājiem, tirgotājiem un izplatītājiem pasaulē, kā arī viens no galvenajiem pārstrādātu augļu un dārzeņu, sulu, dzērienu, uz kodu un desertu ražotājiem un izplatītājiem Eiropā, Amerikas Savienotajās Valstīs, Vidējos Austrumos un Āfrikā. Savas preces – it īpaši banānus – tā visā pasaulē tirgo ar preču zīmi “Del Monte”.

2 — Komisijas 2008. gada 15. oktobra Lēmums COM(2008) 5955, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu (Lieta COMP/39.188 – Banāni, kopsavilkums OV 2009, C 189, 12. lpp.); turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”.

3 — Spriedums *Fresh Del Monte Produce*/Komisija (T-587/08, EU:T:2013:129), turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums” vai “Vispārējās tiesas spriedums”.

4 — Turpmāk tekstā – “*Del Monte*”.

8. *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG*⁵ tolaik bija atbilstoši Vācijas tiesībām izveidota komandītsabiedrība, kuras darbība pamatā bija vērsta uz banānu, ananāsu un citu tropisku augļu tirdzniecību Ziemeļeiropā. No 1994. gada 24. jūnija līdz 2002. gada 31. decembrim *Del Monte* kā komandītam netieši piederēja 80 % *Weichert* kapitāla. Dalība tika nodrošināta ar tai pilnībā piederošās meitassabiedrības *Westeuropa-Amerika-Linie GmbH* palīdzību, kuru *Del Monte* 1994. gadā iegādājās ar tās meitassabiedrības *Global Reefer Carriers Ltd* starpniecību⁶. Līdz 2002. gada 31. decembrim *Weichert* bija ar preču zīmi “Del Monte” tirgojamo banānu ekskluzīvā izplatītāja Ziemeļeiropā.

B – Administratīvais process un apstrīdētais lēmums

9. Administratīvā procesa Komisijā priekšmets bija vairāku banānu tirgū darbošos uzņēmumu (turpmāk tekstā – “iesaistītie uzņēmumi”) – tostarp *Weichert* un ar *Weichert* starpniecību arī *Del Monte* – saskaņotas darbības, koordinējot to banānu references cenas, kuri tika tirgoti Ziemeļeiropā 2000., 2001. un 2002. gadā.

10. Saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem banāni parasti zaļi ar kuģiem no Latīņamerikas ostām tiek pārvadāti uz Ziemeļeiropu, kur tie lielākoties nonāk vienu reizi nedēļā.

11. To pircējiem Eiropā banāni tiek piegādāti vai nu tieši zaļi, vai arī pēc apmēram septiņu dienu nogatavināšanas kā dzeltenī banāni. Nogatavināšanu var veikt importētājs vai kāda persona, kas darbojas importētāja vārdā, vai to var organizēt pats pircējs. Importētāju pircēji parasti ir nogatavinātāji vai mazumtirdzniecības tīkli.

12. Šo banānu cenu veidošanās attiecīgajā laikposmā Ziemeļeiropā bija organizēta nedēļas ciklos, ņemot vērā zaļo banānu references cenas. Dzeltēno banānu references cenas parasti tika aprēķinātas, izmantojot zaļo banānu references cenas un pieskaitot nogatavināšanas maksu. Mazumtirgotāju un izplatītāju maksātās cenas (tā sauktās “faktiskās cenas” vai “darījuma cenas”) izrietēja vai nu no iknedēļas sarunām, kas parasti notika ceturtdienās pēcpusdienā vai piektdienās, vai arī no piegādes līgumiem ar definētām cenu noteikšanas formulām.

13. Pirmkārt, starp iesaistītiem uzņēmumiem notika divpusēja pirmstarifikācijas saziņa, kuras ietvaros tie apsprieda būtiskus faktorus attiecībā uz iknedēļas references cenu noteikšanu vai atklāja cenu tendences vai indikatīvas norādes par references cenām nākamajām nedēļām. Šī saziņa notika pirms iesaistītie uzņēmumi noteica savas references cenas, kas parasti notika trešdienās, un pilnībā attiecās uz nākotnē piemērojamām references cenām. Minētās divpusējās saziņas mērķis bija mazināt nenoteiktību par uzņēmumu rīcību attiecībā uz references cenām, kas tiem bija jānosaka ceturtdienās no rīta.

14. Otrkārt, iesaistītie uzņēmumi divpusēji apmainījās ar informāciju par savām references cenām pēc tam, kad tās tika noteiktas ceturtdienās no rīta. Šī informācijas apmaiņa ļāva tiem kontrolēt attiecīgos references cenu noteikšanas lēmumus, ņemot vērā pirms tam notikušo pirmstarifikācijas saziņu, un stiprināja to sadarbības attiecības.

15. Minētās references cenas kalpoja vismaz par tirgus signāliem, tirgus tendencēm un/vai rādītājiem attiecībā uz paredzamām banānu cenu izmaiņām. Turklāt noteiktos darījumos cenas, ņemot vērā līgumos noteiktas cenu noteikšanas formulas, bija tieši piesaistītas references cenām.

16. Iesaistītie uzņēmumi nepieciešami ņēma vērā no konkurentiem saņemto informāciju, nosakot savu rīcību tirgū, kā to *expressis verbis* atzina pat *Chiquita* un *Dole*.

5 — Turpmāk tekstā – “*Weichert*”.

6 — Vienkāršības dēļ turpinājumā es izmantoju apzīmējumu *Del Monte*, arī ja runa ir par vienu no minētajām meitassabiedrībām.

17. 2005. gada 8. aprīlī *Chiquita*, pamatojoties uz 2002. gada Paziņojumu par sadarbību⁷, iesniedza Komisijai pieteikumu par iecietību. Pēc tam, kad Komisija bija veikusi pārbaudes dažādos uzņēmumos, tostarp *Del Monte* un *Weichert* telpās, un bija nosūtījusi vairākus lūgumus sniegt informāciju, tā 2007. gada 20. jūlijā vairākiem uzņēmumiem, kas darbojas banānu tirgū, nosūtīja paziņojumu par iebildumiem. Turpmākajā administratīvajā procesā attiecīgajiem uzņēmumiem tika nodrošināta piekļuve lietas materiāliem, un tie tika uzklausti no 2008. gada 4. februāra līdz 6. februārim. 2008. gada 15. oktobrī Komisija visbeidzot pieņēma apstrīdēto lēmumu.

18. Apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka vairāki uzņēmumi, tostarp *Del Monte* un *Weichert*, ir pārkāpuši EKL 81. pantu, piedaloties saskaņotās darbībās, kas izpaudās kā banānu references cenu koordinācija. No ģeogrāfiskā viedokļa šis pārkāpums attiecās uz Beļģiju, Dāniju, Vāciju, Somiju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju un Zviedriju⁸. Kā laikposmu, kad *Del Monte* un *Weichert* piedalījās pārkāpumā, Komisija noteica laikposmu no 2000. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim⁹.

19. Komisijas ieskatā saskaņotajām darbībām ir bijusi būtiska ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo pārrobežu banānu tirdzniecību Ziemeļeiropā raksturoja nozīmīgs apjoms un pret konkurenci vērstās darbības aptvēra ievērojamu Kopienas daļu.

20. Komisija secināja, ka pirmstarifikācijas saziņa starp *Dole* un *Chiquita*, kā arī starp *Dole* un *Weichert* varēja ietekmēt cenas, ko piemēroja komersanti, tā attiecās uz cenu noteikšanu un ka no tās izrietošo saskaņoto darbību mērķis bija ierobežot konkurenci EKL 81. panta izpratnē.

21. Visas apstrīdētajā lēmumā aprakstītās pret konkurenci vērstās norunas Komisija atzina par vienotu un turpinātu pārkāpumu ar mērķi ierobežot konkurenci Kopienā EKL 81. panta izpratnē. Komisija *Chiquita* un *Dole* atzina par atbildīgām pārkāpumā tā kopumā, savukārt *Weichert* tika atzīta par atbildīgu tikai pārkāpuma daļā, kurā tā ir piedalījusies, proti, daļā, kas attiecās uz pret konkurenci vērsto [informācijas] apmaiņu ar *Dole*.

22. Par to piedalīšanos pārkāpumā Komisija apstrīdētajā lēmumā vairākiem iesaistītajiem uzņēmumiem uzlika naudas sodu. *Weichert* un *Del Monte* Komisija uzlika solidāri un kopīgi naudas sodu EUR 14,7 milj. apmērā¹⁰. Lai piemērotu šo kopīgo un solidāro atbildību, Komisijas ieskatā noteicošais bija tas, ka *Del Monte* kopā ar *Weichert* komplementārajiem dalībniekiem bija iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz *Weichert* uzņēmējdarbību un pārkāpuma laikposmā tā šādu ietekmi patiešām īstenoja, līdz ar to *Weichert* nevarēja neatkarīgi noteikt savu rīcību tirgū un ar *Del Monte* veidoja ekonomisku vienību.

23. Vairāki apstrīdētā lēmuma adresāti savu tiesību aizsardzību centās panākt, vēršoties pirmajā instancē Vispārējā tiesā ar prasībām atcelt tiesību aktu. *Del Monte* cēla prasību 2008. gada 31. decembrī, un tās prasījumus atbalstīja *Weichert* kā persona, kas iestājusies lietā. *Del Monte* prasība tika apmierināta tādā ziņā, ka Vispārējā tiesa ar 2013. gada 14. marta spriedumu samazināja Komisijas *Del Monte* un *Weichert* solidāri un kopīgi uzlikto naudas sodu līdz EUR 8,82 milj. Pārējā daļā Vispārējā tiesa prasību noraidīja un piesprieda *Del Monte* segt pašai savus, kā arī atlīdzināt trīs ceturtdaļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem, savukārt *Weichert* bija jāsedz savi, kā arī jāatlīdzina viena ceturtdaļa no Komisijas tiesāšanās izdevumiem.

7 — Komisijas Paziņojums par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.), turpmāk tekstā — “Paziņojums par sadarbību”.

8 — Apstrīdētā lēmuma 1. pants.

9 — Apstrīdētā lēmuma 1. panta g) un h) punkts.

10 — Apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punkts.

III – Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

24. Par Vispārējās tiesas spriedumu vairāki lietas dalībnieki ir iesnieguši apelācijas vai pretapelācijas sūdzības: lietā C-293/13 P ar 2013. gada 24. maija procesuālu rakstu apelācijas sūdzību ir iesniegusi *Del Monte* un ar 2013. gada 7. augusta procesuālu rakstu pretapelācijas sūdzību ir iesniegusi *Weichart*, lietā C-294/13 P ar 2013. gada 27. maija procesuālu rakstu apelācijas sūdzību ir iesniegusi Komisija un ar 2013. gada 1. augusta procesuālu rakstu pretapelācijas sūdzību ir iesniegusi *Del Monte*, kā arī vēl vienu pretapelācijas sūdzību ar 2013. gada 7. augusta procesuālu rakstu ir iesniegusi *Weichert*.

A – Prasījumi lietā C-293/13 P

25. Apelācijas sūdzībā lietā C-293/13 P *Del Monte* kā apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz:

- atcelt Vispārējās tiesas 2013. gada 14. marta spriedumu lietā T-587/08;
- atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās instances un apelācijas tiesvedībā.

26. Savukārt Komisijas prasījumi ir šādi:

- noraidīt apelācijas sūdzību un
- piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27. Turpretim *Weichert* lūdz Tiesu:

- noraidīt *Del Monte* apelācijas sūdzību par mātessabiedrības atbildību;
- apmierināt *Del Monte* apelācijas sūdzību jautājumā par vienotu un turpinātu pārkāpumu;
- atcelt pārsūdzēto spriedumu un apstrīdēto lēmumu tā kopumā;
- pakārtoti, atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tajā tiek apstiprināts apstrīdētais lēmums attiecībā uz jautājumu par vienotu un turpinātu pārkāpumu, kā arī attiecīgi samazināt *Del Monte* un *Weichert* uzlikto naudas sodu,

kā arī

- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās instances un apelācijas tiesvedībā.

28. Pretapelācijas sūdzībā lietā C-293/13 P *Weichert* turklāt lūdz:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- atcelt apstrīdēto lēmumu, kā arī
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās instances un apelācijas tiesvedībā.

29. Atbildē uz pretapelācijas sūdzību *Del Monte* būtībā pievienojas *Weichert* prasījumiem¹¹, turpretim Komisija lūdz Tiesu noraidīt pretapelācijas sūdzību, piespiežot atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

11 — Tomēr *Del Monte* lūdz atcelt apstrīdēto lēmumu tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju.

B – *Prasījumi lietā C-294/13 P*

30. Apelācijas sūdzībā lietā C-294/13 P Komisija kā apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz:

- atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punktu;
- galīgā spriedumā uzlikt *Del Monte* naudas sodu EUR 9 800 000 apmērā, kā arī
- piespriest *Del Monte* atlīdzināt apelācijas tiesvedības izdevumus un Tiesas ieskatā samērīgu daļu no tiesāšanās izdevumiem tiesvedībā Vispārējā tiesā.

31. Savukārt *Del Monte* prasījumi ir šādi:

- noraidīt Komisijas apelācijas sūdzību un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

32. *Weichert* attiecībā uz tās daļu lūdz:

- pilnībā noraidīt Komisijas apelācijas sūdzību un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās instances un apelācijas tiesvedībā.

33. Pretapelācijas sūdzībā lietā C-294/13 P *Weichert* turklāt lūdz Tiesu:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tajā tiek konstatēts, ka *Weichert* nevar atsaukties uz aizsardzību pret pašapsūdzību;
- samazināt *Del Monte* un *Weichert* solidāri un kopīgi uzlikto naudas sodu, ņemot vērā apstākli, ka *Weichert*, atbildot uz lūgumiem sniegt informāciju, ir sadarbojusies ar Komisiju vairāk, nekā ir tās pienākums;
- atcelt apstrīdēto lēmumu un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmās instances un apelācijas tiesvedībā.

34. *Del Monte* atbildē uz šo pretapelācijas sūdzību gadījumā, ja Komisijas apelācijas sūdzība tiek apmierināta, lūdz:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tā 839. punktā tiek norādīts, ka tiesības atteikties sniegt informāciju neattiecas uz vienkāršiem Komisijas lūgumiem sniegt informāciju;
- nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā pārbauda, vai Komisijas lūgtajai informācijai ir pašapsūdzošs raksturs un vai tādēļ vajadzētu samazināt naudas sodu *Weichert* vai *Del Monte*, un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

35. *Del Monte* tos pašus prasījumus izvirza arī tās pretapelācijas sūdzībā lietā C-294/13 P.

36. Komisija attiecībā uz tai piemērojamo daļu lūdz noraidīt abas pretapelācijas sūdzības, piespiežot atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

C – Lietu apvienošana un tiesas sēde

37. Ar 2014. gada 22. jūlija rīkojumu Tiesas otrās palātas priekšsēdētāja nolēma apvienot lietas C-293/13 P un C-294/13 P mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai. Tiesas sēde Tiesā notika 2014. gada 9. oktobrī.

IV – Apelācijas sūdzību vērtējums

A – Sākotnēji jautājumi par Weichert piedalīšanās tiesvedībā pieļaujamību

38. Pirms es analizēju atsevišķi vairāku procesa dalībnieku apelācijas un pretapelācijas sūdzībās norādītos apelācijas sūdzības pamatus, ir jānoskaidro, vai *Weichert* piedalīšanās abās apelācijas tiesvedībās lietās C-293/13 P un C-294/13 P vispār ir pieļaujama. Komisija to apšaubīja.

39. Komisijas iebildums par pieļaujamību ir jāaplūko, ņemot vērā, ka *Weichert* kā apstrīdētā lēmuma adresāte ir nokavējusi prasības par attiecīgā lēmuma atcelšanu celšanas termiņu¹². Līdz ar to apstrīdētais lēmums attiecībā pret *Weichert* ir kļuvis galīgs¹³.

40. Pirmās instances tiesvedībā Vispārējā tiesā *Weichert* varēja piedalīties tikai tādēļ, ka Vispārējā tiesa tai atļāva iestāties lietā *Del Monte* pusē. Lai gan par šīs rīcības pareizību ir pieļaujamas būtiskas šaubas, *Weichert* strīdīgās iestāšanās lietā pirmajā instancē likumā kā tāda nav šīs apelācijas tiesvedības priekšmets.

41. Par pamatu izmantojot tās kā personas, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, statusu, *Weichert* šajā apelācijas tiesvedībā gan lietā C-293/13 P, gan lietā C-294/13 P ir piedalījusies attiecīgi ar atbildes rakstu uz apelāciju un arī attiecīgi ar pretapelācijas sūdzību. Šie abi piedalīšanās tiesvedībā veidi ir uzmanīgi jānodala viens no otra.

1) Weichert tiesības iesniegt atbildes rakstu uz apelāciju

42. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 172. pantu Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībnieks, kuram ir “interese, lai apelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta”, atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību var iesniegt divu mēnešu laikā no dienas, kad tam ir izsniegta apelācijas sūdzība.

43. Līdz ar to būtībā arī tādas personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē, kā *Weichert* ar atbildes rakstu uz apelāciju var piedalīties apelācijas tiesvedībā ar nosacījumu, ka tām ir interese, lai tiktu apmierināta vai noraidīta cita procesa dalībnieka iesniegta apelācijas sūdzība.

44. Ne vienmēr interese piedalīties šādā apelācijas tiesvedībā atbilst interesei, kas ir jāpierāda, lai piedalītos pirmās instances tiesvedībā kā persona, kas iestājusies lietā (Tiesas Statūtu 40. panta otrā daļa). Līdz ar to atļauja personai iestāties lietā Vispārējā tiesā automātiski nenozīmē iespēju piedalīties apelācijas tiesvedībā Tiesā. Drīzāk interese piedalīties katrā no šīm tiesvedībām ir vienmēr jāvērtē, ņemot vērā attiecīgo tiesvedības priekšmetu. Tiesvedības priekšmets Vispārējā tiesā ir apstrīdētais lēmums un tā likumā, savukārt Tiesā ir runa par pārsūdzēto spriedumu un tā atstāšanu spēkā vai atcelšanu juridisku apsvērumu dēļ.

12 — Vispārējā tiesa *Weichert* iesniegto prasību atcelt tiesību aktu novēlošanās dēļ noraidīja ar *res judicata* spēku kā acīmredzami nepieņemamu (skat. rīkojumus *Internationale Fruchthandel Gesellschaft Weichert/Komisija*, T-2/09, EU:T:2009:478, un *Internationale Fruchthandel Gesellschaft Weichert/Komisija*, C-73/10 P, EU:C:2010:684).

13 — Spriedums *Komisija/AssiDomän Kraft Products u.c.* (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52.–57. punkts). Šajā ziņā šī lieta būtiski atšķiras no lietas *Komisija/Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29), kurā gan mātessabiedrība, gan meitassabiedrība attiecīgi bija iesniegušas atsevišķas prasības atcelt tiesību aktu par Komisijas lēmumu.

45. Pamatojoties uz pastāvīgo judikatūru par interesi celt prasību, interese piedalīties apelācijas tiesvedībā pastāv vienmēr tad, ja šīs tiesvedības iznākums var radīt labumu lietas dalībniekam, kas ir iesniedzis atbildes rakstu uz apelāciju¹⁴. Šādam labumam nav noteikti jābūt ar juridisku raksturu. Arī ekonomiska vai abstrakta interese atkarībā no situācijas var pamatot piedalīšanos apelācijas tiesvedībā.

46. Šajā lietā *Weichert*, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata Komisija, acīmredzami ir interese par iznākumu abās apelācijas tiesvedībās lietās C-293/13 P un C-294/13 P. Proti, abās lietās ar *Del Monte* (C-293/13 P) un Komisijas (C-294/13 P) iesniegto apelācijas sūdzību, kā arī *Del Monte* iesniegtās pretapelācijas sūdzības (C-293/13 P) apmierināšanu vai noraidīšanu ir saistītas būtiskas juridiskas un ekonomiskas sekas attiecībā uz *Weichert*.

47. *Weichert* gan vairs nevar būtībā apstrīdēt tās piedalīšanos pārkāpumā un tās pienākumu maksāt naudas sodu, jo tā pati nav laicīgi cēlusi prasību par apstrīdēto lēmumu un šis lēmums tādējādi attiecībā pret to ir kļuvis galīgs. Līdz ar to visi *Weichert* prasījumi un argumenti atbildes rakstā uz apelāciju, kā arī mutvārdu paskaidrojumos, kuru mērķis ir atcelt apstrīdēto lēmumu kā tādu, ir nepieņemami.

48. Taču atkarība no tā, kā Tiesa lemj lietā C-293/13 P, *Weichert* vienai vai solidāri un kopīgi ar *Del Monte* ir jāsamaksā noteiktais naudas sods, un turklāt tā iekšējās attiecībās saistībā ar solidāro atbildību konkrētajā gadījumā var celt pilnu vai daļēju regresa prasību pret *Del Monte*. Un atkarībā no tā, kā Tiesa lemj lietā C-294/13 P, soda naudas apmērs, par kuras samaksu solidāri un kopīgi ir līdzatbildīga *Weichert*, ir lielāks vai mazāks. *Weichert* ir pamatota interese sniegt viedokli par visiem ar minēto saistītiem tiesību jautājumiem, un šī interese pamato tās uzstāšanos Tiesā.

49. Tātad šajā ziņā *Weichert* saskaņā ar Reglamenta 172. pantu abās lietās bija tiesības iesniegt atbildes rakstu uz apelāciju un šādā veidā – arī ja tikai attiecībā uz tikko 48. punktā minētajiem aspektiem – piedalīties apelācijas tiesvedībā.

2) *Weichert* tiesības iesniegt pretapelācijas sūdzības

50. Atšķirīga situācija ir abu *Weichert* pretapelācijas sūdzību gadījumā lietās C-293/13 P un C-294/13 P.

51. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 172. pantam, lasot to kopā ar 176. panta 1. punktu, pretapelācijas sūdzības iesniegšanas nosacījums gan arī ir tāds, ka pretapelācijas sūdzības iesniedzējs ir bijis Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībnieks un tam “ir interese, lai apelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta”.

52. Taču ar to nepietiek: saskaņā ar Tiesas Statūtu 56. panta otrās daļas otro teikumu neprivilēģēta persona, kas iestājusies lietā pirmajā instance, var iesniegt apelācijas sūdzību tikai tad, ja pārsūdzētais Vispārējās tiesas lēmums to turklāt “ietekmē tieši”. Šai Statūtos ietvertajai tiesību normai, kas ir nostiprināta primārajās tiesībās un kam tādējādi ir augstāks juridiskais spēks nekā Reglamentam, zustu jēga, ja tai vienkārši piedēvētu to pašu saturu kā prasībai pēc “intereses, lai apelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta”, kas saskaņā ar Reglamenta 172. pantu ir spēkā tik un tā.

14 — Spriedumi *Rendo* u.c./Komisija (C-19/93 P, EU:C:1995:339, 13. punkts), *Akzo Nobel Chemicals* un *Akros Chemicals*/Komisija (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 23. punkts) un *Francija/People's Mojahedin Organization of Iran* (C-27/09 P, EU:C:2011:853, 43. punkts).

53. Tātad, citiem vārdiem, nepriviligētai personai, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, ja tā vēlas pati iesniegt apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas spriedumu, ir jāizpilda papildu pieņemamības nosacījums¹⁵. Šī stingrā nostāja ir izskaidrojama ar apelācijas sūdzības iesniedzēja procesuālo statusu, kas ar tā izvirzītajiem tiesību pamatiem un argumentiem galu galā var piedalīties strīdus priekšmeta noteikšanā Tiesā. Šādas iespējas nav pārējiem lietas dalībniekiem, kas tikai atbild uz jau iesniegtu apelācijas sūdzību.

54. Tāpat pārsūdzētajam Vispārējās tiesas lēmumam ir jāietekmē tieši arī nepriviligēto personu, kas iestājas lietā pirmajā instancē un kas vēlas iesniegt *pretapelācijas sūdzību*. Tas tādēļ, ka, pirmkārt, Reglamentā nekas neliecina par to, ka īpaši pretapelācijas sūdzībai būtu izvirzāmi mazāk stingri pieņemamības nosacījumi, un, otrkārt, Statūtu 56. panta otrās daļas otrais teikums ir piemērojams bez atšķirības attiecībā uz visiem apelācijas sūdzību veidiem – vienādi attiecībā uz apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību.

55. Lai gan pretapelācijas sūdzībai ir papildinošs raksturs attiecībā pret apelācijas sūdzību¹⁶, tā sniedz iespēju pretapelācijas sūdzības iesniedzējam ļoti līdzīgā veidā kā apelācijas sūdzības iesniedzējam piedalīties strīdus priekšmeta noteikšanā Tiesā ar paša izvirzītiem tiesību pamatiem un argumentiem, it īpaši tādēļ, ka tā pretapelācijas sūdzībā izvirzītajiem argumentiem ir jāatšķiras no atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību izvirzītajiem pamatiem un argumentiem (Reglamenta 178. panta 3. punkts). Tādēļ arī attiecībā uz pretapelācijas sūdzību “tieša ietekme” kā papildu pieņemamības prasība, kas ir plašāka par vienkāršu prasību par interesi attiecībā uz tiesvedības iznākumu (Reglamenta 172. pants, lasot to kopā ar 176. panta 1. punktu), ir pamatota.

56. Tomēr, ko nozīmē šis pieņemamības nosacījums konkrēti?

57. Statūtu 56. panta otrās daļas otrā teikuma izpratnē apelācijas sūdzības iesniedzējs vai pretapelācijas sūdzības iesniedzējs ir *ietekmēts tieši*, ja pārsūdzētais spriedums negatīvi ietekmē tā tiesisko stāvokli vai tā ekonomiskās vai abstraktās intereses. Tātad attiecīgajam spriedumam ir jāizraisa tam *negatīvas materiālas sekas*.

58. Uz *Weichert* minētais šajā gadījumā nav attiecināms.

59. Ar pārsūdzēto spriedumu tika būtiski samazināts *Del Monte* un *Weichert* solidāri un kopīgi noteiktais naudas sods. Tādējādi *Weichert* stāvoklis netika pasliktināts, bet gan, gluži pretēji, uzlabots.

60. Ir jāatzīst, ka *Weichert* tika un tiek negatīvi ietekmēta tādējādi, ka vispār ir konstatēta tās piedalīšanās EKL 81. panta pārkāpumā un – arī ja daudz mazākā apjomā – tiek prasīts samaksāt naudas sodu. Taču šīs negatīvās sekas *Weichert* *neizriet tieši* no pārsūdzētā sprieduma, bet gan no apstrīdētā lēmuma.

61. Turpretim šis tiesvedības strīdus priekšmets ir vienīgi *Del Monte* atbildība par pārkāpumu. Ar tās Vispārējā tiesā iesniegto prasību atcelt tiesību aktu *Del Monte* tikai lūdza atcelt apstrīdētā lēmuma 1.–4. pantu, *ciktāl tie attiecas uz prasītāju* (t.i. *Del Monte*)¹⁷. Attiecīgi arī pārsūdzētajā spriedumā runa ir tikai par *Del Monte* atbildību. Vispārējā tiesa tajā analizē *Weichert* rīcību tikai tiktāl, ciktāl tam ir nozīme, vērtējot *Del Monte* atbildību.

15 — Tāpat spriedums *Falck un Acciaierie di Bolzano*/Komisija (apvienotās lietas C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 55. punkts).

16 — Skat. Reglamenta 183. punktu.

17 — Pārsūdzētā sprieduma 46. punkts.

62. Ja *Weichert* būtu vēlējies apstrīdēt Vispārējā tiesā pati savu atbildību par pārkāpumu, tai kā apstrīdētā lēmuma adresātei – atšķirībā no personām, kas iestājušās lietā, līdz šim par šo problemātiku Tiesas izlemtajās lietās¹⁸ – bez šaubām būtu bijušas tiesības pašai iesniegt Vispārējā tiesā prasību atcelt tiesību aktu (LESD 263. panta ceturrtās daļas pirmā alternatīva). Tomēr *Weichert* neizmantoja laikus tās tiesības celt prasību, līdz ar to apstrīdētais lēmums attiecībā pret to ir kļuvis galīgs. Šo galīgumu *Weichert* – kā jau minēts¹⁹ – nevar apiet, iesniedzot pretapelācijas sūdzību tiesvedībā, ko ir uzsākuši citi apstrīdētā lēmuma adresāti par to attiecīgo atbildību.

63. Neprivilģētai personai, kas iestājusies lietā, piešķirtā iespēja piedalīties pirmās instances tiesvedībā, kā arī tās tiesības pārsūdzēt Vispārējās tiesas kā pirmās instances nolēmumu, iesniedzot apelācijas sūdzību, nevar tikt izmantotas nepareizi kā kompensācija saistībā ar to, ka attiecīgais lietas dalībnieks ir nokavējis termiņu celt pašam savu prasību atcelt tiesību aktu. Parazītismam pretapelācijas sūdzība kā tiesību aizsardzības līdzeklis nav pieejams.

64. Šī lieta Tiesai sniedz retu iespēju izskaidrot šo procesuāltiesisko smalkumu, kas varētu būt signāls nākotnē izskatāmajām lietām par konkurenci un, vispārīgi, apelācijas tiesvedībām.

65. Tā kā pārsūdzētais spriedums procesuāltiesiskā izpratnē neietekmē *Weichert* tieši, tās abas pretapelācijas sūdzības lietās C-293/13 P un C-294/13 P neatbilst pieņemamības nosacījumiem atbilstoši Statūtu 56. panta otrajai daļai. Tās ir nepieņemamas.

3) Starpsecinājums

66. Līdz ar to kopumā *Weichert* piedalīšanas tiesvedībā ir pieļaujama tikai tiktāl, ciktāl tā atbild uz apelācijas sūdzībām lietās C-293/13 P un C-294/13 P, lai aizsargātu tās leģitīmās intereses attiecībā uz tās solidāro atbildību kopā ar *Del Monte*. Turpretim *Weichert*, neesot tieši ietekmētai Statūtu 56. panta otrās daļas otrā teikuma izpratnē, nav tiesību izvirzīt tādus savus pamatus pretapelācijas sūdzībās par pārsūdzēto spriedumu, kas ir plašāki par abu apelācijas sūdzību lietās C-293/13 P un C-294/13 P strīdus priekšmetu.

B – Par *Del Monte* apelācijas sūdzību lietā C-293/13 P

67. *Del Monte* apelācijas sūdzība lietā C-293/13 P, kas ir balstīta uz ne mazāk kā pieciem apelācijas sūdzības pamatiem, būtībā ir veltīta attiecībām starp *Del Monte* un *Weichert*. Atsevišķos apelācijas sūdzības pamatus ir ieteicams pārbaudīt nedaudz atšķirīgā secībā.

1) Pirmais, trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats: ekonomiskas vienības nepastāvēšana starp *Del Monte* un *Weichert*, pierādīšanas pienākums un nevainīguma prezumpcija

68. *Del Monte* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nepareizi ir izdarījusi pieņēmumu par tās solidāro līdzatbildību par *Weichert* pārkāpumiem aizliegtu vienošanos tiesību jomā. Vispirms par minēto iebildums tiek celts pirmā apelācijas sūdzības pamata ietvaros kā par EKL 81. panta (tagad – LESD 101. pants) un Regulas Nr. 1/2003²⁰ 23. panta 2. punkta a) apakšpunkta pārkāpumu. Turklāt tai pašai problemātikai ir veltīts arī trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats lietā C-293/13 P, taču to

18 — Spriedumi *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija (apvienotās lietas C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 55.–58. punkts) un *International Power* u.c./NALOO (apvienotās lietas C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P un C-180/01 P, EU:C:2003:534, 51.–53. punkts).

19 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 47. punkts.

20 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.; OV īpašais izdevums latviešu valodā, 8. nod., 2. sēj., 205.–229. lpp.).

ietvaros ir runa par *Del Monte* līdzatbildību, ņemot vērā pierādīšanas pienākumu (trešais apelācijas sūdzības pamats) un nevainīguma prezumpciju – princips *in dubio pro reo* (ceturtais apelācijas sūdzības pamats). Ņemot vērā saturisko pārklāšanos starp šiem apelācijas sūdzības pamatiem, es tos visus trīs turpinājumā analizēšu kopsakarā.

a) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: kritēriji pieņemumam par ekonomisku vienību

69. Pirmajā apelācijas sūdzības pamatā *Del Monte* norāda, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi izdarījusi secinājumu par ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp to un *Weichert*. Attiecībā uz minēto *Del Monte* galvenokārt balstās uz virkni argumentu, kam ir saistība ar šīs lietas konkrētiem faktiem un kas būtībā attiecas uz *Weichert* kā saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātas komandītsabiedrības struktūru, starp *Del Monte* un *Weichert* noslēgto izplatīšanas līgumu, diskusijām starp *Weichert* un *Del Monte*, kā arī *Weichert* cenu politiku.

i) Pieņemamība

70. Gan Komisija, gan, kas ir interesanti, *Weichert* iebilst pret šiem argumentiem un uzskata tos par nepieņemamu Vispārējās tiesas faktu un pierādījumu vērtējuma apšaubīšanu.

71. Patiesi, šis pirmais *Del Monte* apelācijas sūdzības pamats atrodas uz ļoti smalkas robežas starp jautājumiem par faktu un pierādījumu vērtējumu, no vienas puses, un faktu juridiskās kvalifikācijas problēmām, no otras puses. Tiesas kā apelācijas instances kompetencē neietilpst faktu un pierādījumu vērtējums, izņemot iespējamu iebildumu par sagrozīšanu, taču tai ir tiesības apelācijas tiesvedībā pārbaudīt faktu juridisko kvalifikāciju²¹. Tiesa katrā ziņā tiek aicināta pārbaudīt, vai Vispārēja tiesa, pārbaudot apstrīdētā lēmuma likumību, ir piemērojusi pareizus juridiskus kritērijus un vai tā ir izdarījusi juridiski pareizus secinājumus par konstatētajiem faktiem²².

72. Līdz ar to *Del Monte* pirmais apelācijas sūdzības pamats ir pieņemams tikai tiktāl, ciktāl ar to Vispārējai tiesai tiek pārņemts, ka tā ir kļūdaini novērtējusi Eiropas konkurences tiesībās spēkā esošos juridiskos kritērijus attiecībā uz ekonomiskas vienības konstatēšanu starp divām vai vairākām sabiedrībām. Tomēr, pārbaudot *Del Monte* argumentus, Tiesai būtu jāatturas no mēģinājuma aizstāt Vispārējās tiesas vērtējumu ar savu faktu un pierādījumu vērtējumu, kas neietilptu tās kompetencē. Ja Tiesa nevēlas apelācijas tiesvedību padarīt par vienkāršu pārsūdzības tiesvedību, tai ir stingri jāņem vērā Vispārējās tiesas konstatētie fakti.

ii) Pamatotība

73. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par konkurences noteikumu pārkāpumu, ko ir izdarījis meitasuzņēmums, var vainot mātesuzņēmumu, ja, lai gan šis meitasuzņēmums ir atsevišķa juridiska persona, tas autonomi nenosaka savu rīcību tirgū, bet gan būtībā izpilda norādījumus, kurus tam ir devis mātesuzņēmums, it īpaši ievērojot ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas pastāv starp abiem tiesību subjektiem²³.

21 — Spriedumi Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c. (C-136/92 P, EU:C:1994:211, 49. punkts), Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group* (C-337/09 P, EU:C:2012:471, 55. punkts) un *Ziegler*/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 74. punkts).

22 — Spriedumi *Sumitomo Metal Industries* un *Nippon Steel*/Komisija (apvienotās lietas C-403/04 P un C-405/04 P, EU:C:2007:52, 40. punkts), *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala* (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 117. punkts), *Solvay*/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686, 51. punkts) un Komisija/*Stichting Administratiekantoor Portielje* (C-440/11 P, EU:C:2013:514, 59. punkts).

23 — Šajā ziņā galvenokārt skat. spriedumus *Imperial Chemical Industries*/Komisija (48/69, EU:C:1972:70, 132.–135. punkts), *Geigy*/Komisija (52/69, EU:C:1972:73, 44. punkts) un *Europemballage* un *Continental Can*/Komisija (6/72, EU:C:1973:22, 15. punkts); no jaunākajiem spriedumiem it īpaši skat. spriedumus *ETI* u.c. (C-280/06, EU:C:2007:775, 39. punkts, to lasot kopā ar 49. punktu), *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 58. punkts), *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija (apvienotās lietas C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 43. punkts) un *Areva*/Komisija (apvienotās lietas C-247/11 P un C-253/11 P, EU:C:2014:257, 30. punkts).

74. Tātad, citiem vārdiem, mātessabiedrība var būt līdzatbildīga par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem aizliegtu vienošanos tiesību jomā, ja meitassabiedrība pārkāpuma izdarīšanas brīdī atradās tās mātessabiedrības izšķirošā ietekmē²⁴. Šajā ziņā otršķirīga nozīme ir tam, vai mātessabiedrība šo ietekmi attiecībā uz meitassabiedrību īstenoja viena vai kopā ar citām sabiedrībām.

75. *Del Monte* un *Weichert* gadījumā gan nevar runāt par klasiskām mātes- un meitassabiedrības attiecībām, bet drīzāk par partnerību starp *Del Monte* un *W.* ģimeni²⁵. Tomēr minētos kritērijus bez problēmām var piemērot arī attiecībā uz šādu partnerības gadījumu. Par to visi lietas dalībnieki bija vienprātis, un arī Vispārējā tiesa par pamatu ir izmantojusi šo premisu²⁶.

76. Tā kā *Del Monte* pilnība vai gandrīz pilnībā nepiederēja *Weichert*, šajā lietā nevarēja tikt izdarīta atspēkojama prezumpcija²⁷ par *Del Monte* izšķirošas ietekmes īstenošanu, bet gan Komisijai tas bija jāpierāda²⁸.

77. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa pēc intensīvas pierādījumu analīzes secina, ka Komisijai ir izdevies to pierādīt²⁹. Šajā ziņā Vispārējā tiesa balstās uz dažādu šīs lietas apstākļu kopsavilkumu, proti, uz:

- piederības saiknēm starp *Del Monte* un *W.* ģimeni saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātas komandītsabiedrības formā, un turklāt *Del Monte* gan uzņēmās vienkārša komandīta lomu, taču tai piederēja 80 % sabiedrības daļas un bija noteiktas veto tiesības;
- izplatīšanas līgumu starp *Del Monte* un *Weichert*, kas praksē nozīmēja to, ka *Weichert* banānus piegādāja tikai *Del Monte* un ka apmaiņā pret to tā bija vienīgā *Del Monte* banānu izplatītāja Ziemeļeiropā;
- informācijas plūsmu starp *Weichert* un *Del Monte*, atbilstoši kurai *Weichert* regulāri un detalizēti ziņoja *Del Monte* par tās ikdienas komercdarbību, kā arī
- apspriedēm attiecībā uz cenu politiku un piegādi *Weichert*, kurās *Del Monte* un *Weichert* intensīvi un reizēm arī diskutējot apmainījās ar informāciju par banānu cenu politiku un tirdzniecības veicināšanu.

78. Kā jau minēts, tas būtu pilnīgi pretrunā apelācijas tiesvedības jēgai, ja Tiesa no jauna izvērtētu visus pierādījumus un to Vispārējās tiesas veikto vērtējumu aizstātu ar savu. Apelācijas tiesvedības stadijā runa var būt tikai par to, ka ir jāpārbauda, vai Vispārējā tiesa, ņemot vērā pārsūdzētajā spriedumā izdarītos secinājumus par faktiem, *no juridiskā viedokļa* ir piemērojusi pareizos kritērijus.

79. Ir jāuzsver, ka ekonomiskas vienības pastāvēšanu var secināt arī no savstarpēji atbilstošu pierādījumu kopuma, pat ja ne ar vienu no šiem pierādījumiem, skatot tos atsevišķi, nepietiek, lai pierādītu šādas vienības pastāvēšanu³⁰. Tātad ir jāņem vērā visu atsevišķā gadījuma būtisko apstākļu un Vispārējās tiesas šajā ziņā izdarīto secinājumu kopums, nepievēršot īpašu uzmanību – kā to mēģina darīt *Del Monte* – tikai atsevišķiem apstākļiem.

24 — Šajā ziņā spriedumi *Akzo Nobel u.c./Komisija* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. un 61. punkts), *Elf Aquitaine/Komisija* (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 56., 63. un 95. punkts), *Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje* (C-440/11 P, EU:C:2013:514, it īpaši 40. un 41. punkts) un *Areva/Komisija* (apvienotās lietas C-247/11 P un C-253/11 P, EU:C:2014:257, 32. un 33. punkts).

25 — Pārsūdzētā sprieduma 72. punkts, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 382. un 383. apsvērums.

26 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 50.–56. punktu, kā arī 87. un 88. punktu.

27 — Par atspēkojamu prezumpciju par izšķirošas ietekmes faktisku īstenošanu skat., piemēram, iepriekš 24. zemsvītras piezīmē minēto judikatūru.

28 — Šajā ziņā it īpaši skat. spriedumu *Alliance One International un Standard Commercial Tobacco/Komisija* (apvienotās lietas C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 102., 104. un 105. punkts), līdzīgi, arī ja citā kopsakarā, spriedums *AceaElectrabel Produzione/Komisija* (C-480/09 P, EU:C:2010:787, 46. un nākamie punkti).

29 — Pārsūdzētā sprieduma 276. punkts.

30 — Spriedums *Knauf Gips/Komisija* (C-407/08 P, EU:C:2010:389, 65. punkts).

80. Turklāt, tā kā katrs gadījums ir ar savam īpatnībām, izšķiroša loma nevar būt arī apstāklim, vai Tiesas vai Vispārējās tiesas judikatūrā pastāv precedentii, kas ir bijuši vienādi ar šo gadījumu vai līdzīgi tam.

81. Ņemot vērā šo ievadu, turpinājumā es pievērsīšos abiem *Del Monte* celtajiem iebildumiem, ar kuriem tā, pirmkārt, apstrīd izšķirošas ietekmes īstenošanu attiecībā uz *Weichert*, un, otrkārt, vēlas jebkurā gadījumā noliegt šādas ietekmes veiksmīgu iznākumu.

– Par *Del Monte* ietekmi uz *Weichert* (pirmā apelācijas sūdzības pamata otrā daļa)

82. Pirmkārt, *Del Monte* apstrīd to, ka tā vispār ir īstenojusi izšķirošu ietekmi uz *Weichert*. *Del Monte* ieskatā apstākļi, no kuriem Komisija, kam piekrit arī Vispārējā tiesa, ir secinājusi, ka šajā gadījumā tika īstenota izšķiroša ietekme, neatbilda juridiskajām prasībām, kas ir izvirzītas attiecībā uz sabiedrības līdzatbildību par citas sabiedrības pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās. Šajā ziņā *Del Monte* pārmet Vispārējai tiesai “testa par mātessabiedrības atbildību nepareizu interpretāciju”.

83. Argumentus, uz kuriem *Del Monte* balsta šo iebildumu, būtībā var attiecināt uz divām problēmu jomām: pirmkārt, jautājumu, vai *Del Monte* bija iespējams īstenot izšķirošu ietekmi, un, otrkārt, jautājumu, vai patiešām tika īstenota šāda izšķiroša ietekme.

84. Vispirms attiecībā uz *iespējām īstenot izšķirošu ietekmi Del Monte* norāda, ka tās partnerībā ar *W. ģimeni*, kuras juridiskā forma bija saskaņā ar Vācijas tiesībām dibināta komandītsabiedrība, tai bija tikai komandīta lomu, tā bija izslēgta no uzņēmuma vadības un arī pārējā ziņā tai bija tikai nelielas līdznoteikšanas tiesības. Šajā ziņā *Del Monte* citē *Handelsgesetzbuch* [Vācijas komerclikumu] un attiecībā uz *Weichert* piemērojamo sabiedrības līgumu.

85. No juridiskā viedokļa ir jānorāda, ka tas, vai sabiedrība savu rīcību tirgū var noteikt patstāvīgi vai arī tā tomēr ir pakļauta izšķirošai citas sabiedrības ietekmei, nevar tikt vērtēts, pamatojoties tikai uz attiecīgajām sabiedrību tiesību normām (likuma normas, taču arī vienošanās sabiedrības līgumos). Katrā ziņā ir jāņem gan vērā, kādas ir struktūru un dalībnieku pilnvaras. Tomēr izšķiroša nozīme galu galā ir ekonomiskajai realitātei. Tas tādēļ, ka konkurences tiesības nebalstās uz formalitātēm, bet gan uz faktisko uzņēmumu rīcību³¹.

86. Komandīta, kas nepiedalās uzņēmuma vadībā, statuss no sabiedrības tiesību normu viedokļa pats par sevi noteikti nevar būt par pamatu pieņemumam, ka var tikt īstenota izšķiroša ietekme. Taču visumā ir pilnīgi iespējams, ka pastāv citi organizatoriski, ekonomiski un juridiski apstākļi, kas pat vienkāršam komandītam piešķir tik lielu varu, ka tas *de facto* var īstenot izšķirošu ietekmi uz attiecīgo sabiedrību.

87. Tieši šādus apstākļus Vispārējā tiesa ir konstatējusi šajā lietā.

88. Pirmkārt, Vispārējā tiesa ir norādījusi uz *Del Monte* veto tiesībām *Weichert* sabiedrības struktūras ietvaros. Šādas veto tiesības gan pašas par sevi *de iure* vēl nepamatoja *Del Monte* ekskluzīvu kontroli pār *Weichert*. Taču nav izslēgts, ka tās kopā ar citiem apstākļiem nodrošināja ekskluzīvu kontroli *de facto*³². Katrā ziņā tās var pamatot secinājumu par kopīgu *Del Monte* un *W. ģimenes* kontroli, kas saskaņā ar jaunāko judikatūru var būt pietiekami, lai konstatētu atbildību par konkurences tiesību normu pārkāpumu³³.

31 — Šajā ziņā skat. nesen pasludināto spriedumu Komisija/*Stichting Administratiekantoor Portielje* (C-440/11 P, EU:C:2013:514, it īpaši 66.–68. punkts), kā arī manus secinājumus attiecīgajā lietā (EU:C:2012:763, 71. un 72. punkts).

32 — Šajā ziņā spriedumi *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija (apvienotās lietas C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 102.–105. punkts) un spriedums *Sasol* u.c./Komisija (T-541/08, EU:T:2014:628, 53. un 54. punkts).

33 — Spriedumi *Dow Chemical*/Komisija (C-179/12 P, EU:C:2013:605), *EI du Pont de Nemours*/Komisija (C-172/12 P, EU:C:2013:601) un *Avebe*/Komisija (T-314/01, EU:T:2006:266).

89. Turklāt no juridiskā viedokļa nav nepieciešams, ka šādas veto tiesības attiecas uz aktuālajiem uzņēmuma vadības pasākumiem vai konkrēti uz sabiedrības rīcību tirgū, drīzāk pietiek ar to, ka šīs veto tiesības attiecīgajam dalībniekam vispārīgi piešķir pietiekamu ietekmi uz sabiedrības uzņēmuma politiku plašākajā nozīmē³⁴.

90. *Del Monte* veto tiesības saskaņā ar Vispārējās tiesas konstatējumiem attiecās tostarp uz svarīgiem dalībnieku pilnsapulces lēmumiem par budžetu, investīciju plāniem un maksājumiem personālam³⁵. Šādas veto tiesības dalībniekam parasti piešķir būtisku faktisku ietekmi uz uzņēmuma politiku, arī ja tās tam, raugoties tikai no juridiskā viedokļa, nepiešķir līdznoteikšanas tiesības attiecībā uz ikdienas komercdarbību.

91. Otrkārt, Vispārēja tiesa ir uzsvērusi, ka *Del Monte* kā komandītam piederēja 80 % *Weichert* sabiedrības daļu. No minētā Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka *Del Monte* bija būtisks ekonomisks stimulants īstenot ietekmi uz *Weichert*³⁶.

92. Treškārt, Vispārējā tiesa ir atsaukusies uz izplatīšanas līgumu starp *Del Monte* un *Weichert*, kas praksē nozīmēja to, ka *Weichert* banānus piegādāja tikai *Del Monte* un ka apmaiņā pret to tā bija vienīgā *Del Monte* banānu izplatītāja Ziemeļeiropā³⁷.

93. Šādas ekskluzivitātes attiecības, it īpaši, ja tās ir saistītas ar attiecīgā izplatītāja lielākā daļu īpašnieka statusu, parasti visumā var būt piemērotas, lai radītu ekonomisku un organizatorisku atkarību un sniegtu iespēju īstenot izšķirošu ietekmi uz uzņēmuma politiku.

94. Jautājumam, vai šāda atkarība patiesi pastāvēja šajā lietā starp *Del Monte* un *Weichert*, ir tikai fakta raksturs, un tā vērtējums attiecīgi ietilpst tikai Vispārējās tiesas kompetencē. Katrā ziņā juridiskie apsvērumi neliedza Vispārējai tiesai izdarīt pieņēmumu, ka *Del Monte*, ņemot vērā tās pirmās instances tiesvedībā konstatēto ekonomisko un no sabiedrības tiesībām izrietošo saikņu ar *Weichert* kopumu, bija iespēja, neraugoties uz tās kā komandīta statusu, īstenot izšķirošu ietekmi uz šo sabiedrību.

95. Tomēr galu galā var palikt strīdīgs jautājums, vai *Del Monte* juridiski bija pietiekama iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz *Weichert* un vai *Del Monte* bija ekskluzīva kontrole *de iure* pār *Weichert* tās iekšienē, vai arī tai šī kontrole bija jādala ar *W.* ģimeni, ciktāl ir pierādīts, ka *Del Monte* ir īstenojusi izšķirošu ietekmi *de facto*³⁸.

96. Attiecība uz šo *faktisko izšķirošas ietekmes īstenošanu Weichert* saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem nepārtraukti un detalizēti informēja *Del Monte* par tās ikdienas komercdarbību banānu tirgū, turklāt šī informācijas sniegšana bija daudz plašāka par to, kas atbilstu *Del Monte* tiesībām saskaņā ar sabiedrības līgumu, kā arī izplatīšanas līgumu³⁹. Taču it īpaši *Del Monte* saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem⁴⁰ vairākos gadījumos ir *expressis verbis* un tieši devusi norādījumus attiecībā uz *Weichert* ar *Del Monte* preču zīmi tirgto banānu tirdzniecību un cenu politiku⁴¹.

34 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Akzo Nobel u.c./Komisija* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 73. un 74. punkts), kā arī manus secinājumus attiecīgajā lietā (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89.–93. punkts); arī spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, it īpaši 112. punkts).

35 — Pārsūdzētā sprieduma 99. punkts un apstrīdētā lēmuma preambulas 387. apsvērums.

36 — Pārsūdzētā sprieduma 122., 125. un 130. punkts, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 387. un 404. apsvērums.

37 — Pārsūdzētā sprieduma 135. punkts un apstrīdētā lēmuma preambulas 383. apsvērums.

38 — Šajā ziņā skat. manus secinājumus lietā *Alliance One International un Standard Commercial Tobacco/Komisija* (apvienotās lietas C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:11, 144., 145. un 154. punkts).

39 — Pārsūdzētā sprieduma 156.–158. punkts, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 388. un 393. apsvērums.

40 — Pārsūdzētā sprieduma 204. un 220. punkts un papildus 171., 175., 176. un 185. punkts, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 389. un 390. apsvērums.

41 — Tas, vai *Weichert* pietiekami ievēroja šīs norādes un tādējādi tām bija "pozitīvs rezultāts", ir atsevišķas pirmās apelācijas sūdzības pamata daļas priekšmets, kuru es analizēju tūlīt turpinājumā (skat. tālāk, šo secinājumu 99.–110. punkts).

97. Līdz ar to Vispārējās tiesas rīcībā bija vairāki pierādījumi, pamatojoties uz kuriem, tā varēja, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, secināt, ka *Del Monte* patiesi īstenoja izšķirošu ietekmi uz *Weichert* uzņēmuma politiku un pat tieši iejaucās *Weichert* rīcībā tirgū. Turklāt Vispārējā tiesa konkrētu *Del Monte* norāžu esamību attiecībā uz tās banānu tirdzniecību un ar to saistīto cenu politiku varēja uzskatīt par īpaši acīmredzamu norādi uz to, ka pastāv izšķiroša šīs sabiedrības ietekme uz *Weichert*⁴².

98. Ir gan pilnīgi iespējams, ka pierādījumi varēja tikt interpretēti arī atšķirīgi no tā, kā to ir darījusi Vispārējā tiesa. Tomēr Tiesas kā apelācijas instances uzdevums nav aizstāt Vispārējās tiesas suverēno un juridiski neapstrīdamo pierādījumu vērtējumu ar savējo.

– Par apgalvoto norādījumu neņemšanu vērā no *Weichert* puses (pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa)

99. Otrkārt, *Del Monte* apstrīd, ka tās ietekme uz *Weichert* ir devusi rezultātus. Būtībā *Del Monte* norāda, ka *Weichert* praksē nav ņēmusi vērā visas *Del Monte* norādes un ir pat bijusi iesaistīta – tiesas un ārpustiesas – strīdos ar *Del Monte*. Ņemot vērā šos apstākļus, kā norāda *Del Monte*, Vispārējā tiesa nevarēja izdarīt pieņemumu par ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp *Del Monte* un *Weichert* vai *Del Monte* izšķirošu ietekmi uz *Weichert*.

100. Ka jau minēts, pieņemums par ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp divām sabiedrībām var tikt izdarīts tikai tad, ja viena sabiedrība autonomi nenosaka savu rīcību tirgū, bet gan būtībā izpilda otrās sabiedrības dotos norādījumus⁴³.

101. Taču šis kritērijs nevar tikt nepareizi saprasts tādējādi, ka vienai sabiedrībai bez izņēmuma ir jāizpilda visi otrās sabiedrības norādījumi un starp tām nevar pastāvēt nekādas viedokļu atšķirības, drīzāk minētie norādījumi ir jāizpilda tikai *būtībā*. Tāpat vienai sabiedrībai nav jau sākotnēji jāvērsas pret jebkādu otrās sabiedrības iebildumu pret tās ietekmi un jebkādu juridisku protestu, lai parādītu savu ietekmi un tādējādi ekonomiskas vienības pastāvēšanu.

102. Pat klasiskās koncerna struktūrās iekšējas viedokļu atšķirības nav retums. Dažreiz notiek tā, ka mātesabiedrību norādījumi to pilnībā vai daļēji piederošām meitasabiedrībām netiek izpildīti un pat ļoti būtiski norādījumi tiek pārkāpti. Tā, piemēram, ir pieņemts, ka mātesabiedrības atbilstības nodrošināšanas programmas ietvaros visām meitasabiedrībām izsniedz t.s. norādījumus atbilstības nodrošināšanai, ar kuriem mātesabiedrības tās mudina neīstenot pret konkurenci vērstu komercpraksi. Iespējama šādu norādījumu atbilstības nodrošināšanai – kuru nozīme tirdzniecībā, taču arī konkurences tiesībās ir neapstrīdama – neievērošana nekādā ziņā saskaņā ar judikatūru neliedz saukt pie atbildības vienu sabiedrību par otras sabiedrības pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās⁴⁴.

103. Līdz ar to Vispārējai tiesai šajā lietā no juridiskā viedokļa nebija liegts izdarīt pieņemumu par ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp *Del Monte* un *Weichert*, pat ja *Weichert* nav izpildījusi visus *Del Monte* norādījumus un arī dažos gadījumos ir juridiski vērsusies pret *Del Monte*.

104. Tomēr par izšķirošu ietekmi un ekonomisku vienību vairs nevar runāt tad, ja būtiskas norādes liecina par to, ka vienas sabiedrības norādījumu neizpildīšana no otras sabiedrības puses bija parasts gadījums, un tādēļ pēdējā minētā sabiedrība tirgū rīkojās neatkarīgi.

42 — Skat. manus secinājumus lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89. punkts).

43 — Šajā ziņā skat. vēlreiz iepriekš 23. zemsviras piezīmē minēto judikatūru.

44 — Spriedums *Schindler Holding* u.c./Komisija (C-501/11 P, EU:C:2013:522, it īpaši 144. punkts).

105. Tādēļ Vispārējā tiesa šajā lietā pilnīgi pareizi ir pārbaudījusi tai iesniegtos pierādījumus attiecībā uz to, vai *Weichert būtībā nesejoja Del Monte* norādījumiem un tirgū rīkojās patstāvīgi⁴⁵. Šajā ziņā tā ir it īpaši izsmēloši analizējusi *Del Monte* argumentus, ka *Weichert*, pirmkārt, orientējoties uz *Dole* cenu līmeni, ir īstenojusi citu cenu politiku, nekā to ir vēlējusies *Del Monte*, un ka, otrkārt, *Weichert* nav īstenojusi jauno *Del Monte* tirdzniecības veicināšanas pieeju, ar kuru *Del Monte*, šķiet, ir vēlējies tās banānus tirgot labākās kvalitātes segmentā, lai sasniegtu cenas, kas tuvinās *Chiquita* cenām.

106. Šādi apstākļi, ciktāl tie tiek pierādīti, patiesi būtu svarīgs netiešs pierādījums, kas liecinātu pret (veiksmīgu) *Del Monte* izšķirošas ietekmes īstenošanu attiecībā uz *Weichert* un tādējādi pret ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp abām sabiedrībām.

107. Tā, piemēram, arī *Del Monte* mēģināja savos rakstveida un mutvārdu apsvērumos šajā tiesvedībā visumā radīt iespaidu, ka tās norādījumu saistībā ar cenu un tās jaunās tirdzniecības veicināšanas pieejas iespējamās neizpildes gadījumā no *Weichert* puses laikposmā no 2000. līdz 2002. gadam, kad notika pārkāpums, bija runa par pierādītu faktu.

108. Taču, ja aplūko ne tikai vienu no *Del Monte* citētajām vietām⁴⁶, bet gan visu šai tēmai veltīto pārsūdzētā sprieduma daļu kopsakarā⁴⁷, ir jāsecina, ka Vispārējā tiesa *Del Monte* apsvērumus nebūt neuzskatīja par pierādītiem. Tā, piemēram, Vispārējā tiesa uzsver, ka *Del Monte* “nesniedz pierādījumus par šo vēlmju skaidru paušanu attiecībā uz *Weichert*”⁴⁸. Turklāt Vispārējā tiesa konstatē, ka citu importētāju paziņojumi, uz kuriem mēģināja pamatoties *Del Monte*, patiesībā bija pretrunā tās apgalvojumiem⁴⁹.

109. Attiecīgi saskaņā ar šiem Vispārējās tiesas faktu konstatējumiem, kam attiecība uz pirmā apelācijas sūdzības pamata pārbaudi – neskarot iespējamu sagrozišanu⁵⁰ – vienīgajiem ir nozīme, apelācijas sūdzības iesniedzējas apsvērumu par iespējamu autonomu *Weichert* cenu politiku un par jaunās *Del Monte* tirdzniecības veicināšanas pieejas neīstenošanas no *Weichert* puses gadījumā runa bija par vienkāršiem apgalvojumiem⁵¹, kas Vispārējo tiesu, ņemot vērā citus pierādījumus, nekādā ziņā nepārliecināja.

110. Ņemot vērā minēto, Vispārējai tiesai šajā ziņā nevar tikt pārņemta juridiski nepareiza faktu kvalifikācija. Vispārējai tiesai, ņemot vērā pirmās instances tiesvedībā izdarītos secinājumus par faktiem, no juridiskā viedokļa nekādā ziņā nebija pienākums izdarīt secinājumu par ekonomiskas vienības starp *Del Monte* un *Weichert* nepastāvēšanu.

b) Trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats: pierādīšanas pienākums un nevainīguma prezumpcija

111. Trešajā apelācijas sūdzības pamatā *Del Monte* pārmet Vispārējai tiesai pierādīšanas pienākuma apgriešanu, turpretim ceturtais apelācijas sūdzības pamats balstās uz nevainīguma prezumpciju (princips *in dubio pro reo*). Šos abus apelācijas sūdzības pamatus vieno apgalvojums, ka pierādījumi šajā tiesvedībā neļauj izdarīt pieņēmumu par *Del Monte* izšķirošu ietekmi uz *Weichert*, un tādēļ nevar tikt izdarīts pieņēmums par *Del Monte* līdzatbildību par *Weichert* pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās.

45 — Pārsūdzētā sprieduma 208. punkts.

46 — *Del Monte* vairākkārt balstās uz pārsūdzētā sprieduma 208. punktu.

47 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 208.–215. punktu.

48 — Pārsūdzētā sprieduma 210. punkts.

49 — Pārsūdzētā sprieduma 211. punkts.

50 — Par *Del Monte* celto iebildumu par pierādījumu sagrozišanu skat. manus apsvērumus par otro apelācijas sūdzības pamatu šo secinājumu 122.–165. punktā.

51 — Arī atbildot uz manu tiešo jautājumu, *Del Monte* tiesas sēdē Tiesā nevarēja paskaidrot, kurā pārsūdzētā sprieduma vietā būtu atrodams faktu konstatējums, kas pamato tās apgalvojumu, vai kuru pierādījumu Vispārējā tiesa attiecība uz minēto nebūtu ņēmusi vērā.

112. Man šķiet, ka šo argumentu mērķis ir, aizbildinoties ar juridiskiem iebildumiem, mudināt Tiesu no jauna izvērtēt faktus un pierādījumus, kas neietilpst tās kompetencē apelācijas tiesvedībā. Attiecīgi šie abi apelācijas sūdzības pamati būtu jāatzīst par nepieņemamiem⁵².

113. Tikai pilnības labad es piebildīšu, ka *Del Monte* argumenti arī no satura viedokļa nav pamatoti.

i) Trešais apelācijas sūdzības pamats: pierādīšanas pienākums

114. Trešajā apelācijas sūdzības pamatā *Del Monte* norāda, ka Vispārējā tiesa, pieļaujot kļūdu tiesību piemērošana, ir apgrīzusi pierādīšanas pienākumu, pieņemot, ka noteikti *Del Monte* iesniegtie pierādījumi nav piemēroti, lai pierādītu *Weichert* neatkarību no *Del Monte*.

115. Konkrēti, šajā ziņā runa ir par veto tiesībām sabiedrībā *Weichert*⁵³, par *Weichert* cenu veidošanos⁵⁴, par *Weichert* viedokli lietā valsts tiesā⁵⁵ un par neesošo *Del Monte* un *Weichert* rezultātu konsolidāciju⁵⁶.

116. Tā ir taisnība, ka Vispārējā tiesa neatzina, ka attiecība uz minēto izvirzītie *Del Monte* argumenti pierādītu *Weichert* neatkarību no *Del Monte*. Taču pretēji *Del Monte* uzskatam šādi neizpaužas pierādīšanas pienākuma apgrīošana. Drīzāk Vispārējā tiesa pilnīgi pamatoti pieņem, ka attiecībā uz *Del Monte* līdzatbildību pārkāpuma izdarīšanā pierādīšanas pienākums ir Komisijai⁵⁷.

117. Ievērojot šo pierādīšanas pienākuma sadali, Vispārējā tiesa ir pārbaudījusi visu tai iesniegto pierādījumu ticamību. Tā ir secinājusi, ka, pirmkārt, bija pietiekami pierādījumi par *Del Monte* izšķirošu ietekmi uz *Weichert* un ka, otrkārt, *Del Monte* pretargumenti nebija piemēroti, lai atspēkotu Komisijas argumentus. Pret šādu rīcību juridiski nevar iebilst⁵⁸. Tā neatspoguļo nekādu pierādīšanas pienākuma apgrīošānu, bet gan balstās uz normālu pienākumu secīgi izklāstīt savu nostāju vēl pirms jautājuma par objektīvo pierādīšanas pienākumu⁵⁹.

ii) Ceturtais apelācijas sūdzības pamats: nevainīguma prezumpcija

118. Ceturtajā apelācijas sūdzības pamatā *Del Monte* norāda, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi nevainīguma prezumpciju (princips *in dubio pro reo*)⁶⁰, izdarot secinājumu par *Del Monte* līdzatbildību attiecībā uz *Weichert* pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās, neraugoties uz šaubīgiem netiešiem pierādījumiem,

52 — Spriedumi *Lafarge*/Komisija (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 23. punkts), *Ziegler*/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 75. un 76. punkts) un *FLSmidth*/Komisija (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. punkts).

53 — Pārsūdzētā sprieduma 113. punkts.

54 — Pārsūdzētā sprieduma 208. punkts.

55 — Pārsūdzētā sprieduma 237. un 238. punkts.

56 — Pārsūdzētā sprieduma 259. un 260. punkts.

57 — Pārsūdzētā sprieduma 104. un 221. punkts.

58 — Skat. arī spriedumu *Knauf Gips*/Komisija (C-407/08 P, EU:C:2010:389, 80. punkts).

59 — Šajā ziņā spriedums *Aalborg Portland* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 79. un 132. punkts) un – no EEKL 86. panta jomas – spriedums *Lucazeau* u.c. (apvienotās lietas 110/88, 241/88 un 242/88, EU:C:1989:326, 25. punkts). Par pierādīšanas pienākuma apgrīošānu dažādākajās situācijās skat. arī manus secinājumus lietā *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied*/Komisija (C-105/04 P, EU:C:2005:751, 73. punkts), manus secinājumus lietā *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:110, 89. punkts), manus secinājumus lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 74. punkts) un manus secinājumus lietā *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija (apvienotās lietas C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:11, 170. punkts).

60 — *Del Monte* šajā ziņā atsaucas uz Pamattiesību hartas 48. pantu un ECPAK 6. panta 2. punktu.

119. Uz šo ceturto apelācijas sūdzības pamatu no satura viedokļa nevar atbildēt savādāk kā uz pirmo. Kā es iepriekš esmu izklāstījusi⁶¹, Vispārējā tiesa, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, no tai iesniegto pierādījumu kopuma varēja secināt, ka *Del Monte* pārkāpuma izdarīšanas laikposmā īstenoja izšķirošu ietekmi uz *Weichert* un ka tādejādi tās abas tobrīd veidoja ekonomisku vienību.

120. Ja pastāv pietiekami pierādījumi līdzatbildības konstatēšanai, par nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu nevar būt runas.

iii) Starpsecinājums

121. Līdz ar to trešais apelācijas sūdzības pamats ir tikpat nepamatots kā ceturtais.

2) Otrais apelācijas sūdzības pamats: pierādījumu sagrozīšana

122. Tā kā pirmais apelācijas sūdzības pamats, kā izklāstīts iepriekš, ir tikpat nepamatots kā trešais un ceturtais, turpinājumā es analizēšu otro apelācijas sūdzības pamatu, uz kuru tiek norādīts tikai pakārtoti. Ar to *Del Monte* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā daudzējādā ziņā ir sagrozījusi pierādījumus, kas savukārt kopumā ir saistīti ar *Del Monte* iespējām ietekmēt *Weichert*.

a) Par atsevišķiem sagrozīšanas pārmetumiem

123. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pieņemumam par faktu vai pierādījumu sagrozīšanu ir izvirzāmi stingri nosacījumi. Šāda sagrozīšana ir notikusi tikai tad, ja, neiesniedzot jaunus pierādījumus, jau iesniegto pierādījumu vērtējums ir acīmredzami kļūdain⁶². Uzreiz vēlēs norādīt, ka neviens no izvirzītajiem *Del Monte* sagrozīšanas pārmetumiem pat sākotnēji neatbilst šīm stingrajām prasībām.

124. Tāpat kā Komisijai un *Weichert*, arī man ir iespaids, ka *Del Monte* ir tikai neapmierināta ar Vispārējās tiesas pierādījumu vērtējumu un piedāvā Tiesai alternatīvu pierādījumu izpratni, kas nekādā gadījumā nav obligāta.

i) Par pārmetumu par sabiedrības līguma sagrozīšanu

125. Vispirms *Del Monte* ceļ virkni pārmetumu par sagrozīšanu attiecībā uz sabiedrības līgumu, ar kuru *Weichert* ieguva saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātas komandītsabiedrības juridisko formu.

– Par komandīta veto tiesībām

126. Pirmkārt, *Del Monte* atsaucas uz sabiedrības līguma 7. panta 3. punktu, kurā ir paredzēts, ka attiecībā uz noteiktām darbībām komplementāriem dalībniekiem ir jāprasa visu dalībnieku iepriekšēja rakstveida piekrišana. *Del Monte* ieskatā Vispārējā tiesa ir sagrozījusi attiecīgo klauzulu, pārsūdzētā sprieduma 101. punktā secinot, “ka visas svarīgās darbības, kuras katrā ziņā radījušas ietekmi, pat ja tā ir bijusi netieša, uz *Weichert* vadību”, nevar “tikt veiktas bez komandīta dalībnieka piekrišanas”.

127. Šis iebildums nav pamatots.

61 — Šajā ziņā skat. iepriekš, šo secinājumu 82.–110. punkts.

62 — Spriedumi *PKK* un *KNK/Padome* (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37. punkts), *Sniace/Komisija* (C-260/05 P, EU:C:2007:700, 37. punkts) un *Lafarge/Komisija* (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17. punkts).

128. Šo tiesisko darījumu, attiecībā uz kuriem saskaņā ar sabiedrības līguma 7. panta 3. punktu bija nepieciešama visu dalībnieku piekrišana, skaitā bija iekļauta ikviena nekustamā īpašuma un ikvienas kapitāla daļas vai citas dalības citos uzņēmumos pirkšana un pārdošana, investīcijas vairāk nekā 100 000 Vācijas marku (DEM) apmērā, aizdevumi darbiniekiem, kas pārsniedz DEM 10 000, aizdevumi par labu *Weichert*, kas neiekļaujas parastajā komercdarbībā, šīs pēdējās minētās sabiedrības garantiju izdošana, jebkāda dalībniekam vadītājam izmaksājamā atlīdzība un ikviens dalībnieka vai dalībnieku vadītāju noslēgts līgums, ar kuru *Weichert* tiek uzlikta regulāras maksājuma saistības par summu, kas pārsniedz DEM 10 000 mēnesī, izņemot darba līgumus, ar nosacījumu, ka tajos paredzētā ikgadējā atlīdzība ir mazāka par DEM 60 000.

129. Ir pilnībā saprotams – un katrā ziņā nav acīmredzami nepareizi – šādas darbības uzskatīt par “svarīgu darbību kopumu” un pieņemt, ka attiecībā uz tām pastāvošās *Del Monte* veto tiesības “katrā ziņā radījušas ietekmi, pat ja tā ir bijusi netieša, uz *Weichert vadību*”⁶³. Par ietekmi tieši uz *Weichert rīcību tirgū* minētajā sprieduma daļā, pretēji *Del Monte* norādītajam, nav runas. Turklāt šādas ietekmes konstatēšana saskaņā ar judikatūru pat nebūtu bijusi nepieciešama⁶⁴.

– Par komplementārā dalībnieka veto tiesībām

130. Otrkārt, *Del Monte* iebilst pret pārsūdzētā sprieduma 114. punktu, kurā Vispārējā tiesa izklāsta, ka “no sabiedrības līguma noteikumiem” neizriet, ka “komplementārajam dalībniekam [...] būtu veto tiesības attiecībā uz “visiem” sabiedrības lēmumiem”. Turpretim *Del Monte* ieskatā neesot neviens lēmums, ko tā būtu varējusi uzspiest sabiedrībai pret komplementārā dalībnieka veto.

131. Apstrīdētie Vispārējās tiesas apsvērumi ir jāaplūko kopsakarā ar tieši iepriekšējiem pārsūdzētā sprieduma punktiem, un tie atbild uz *Del Monte* argumentu, atsaucoties uz sabiedrības līguma 9. panta 2. punkta otro teikumu⁶⁵. Attiecīgā klauzula attiecas tikai uz noteiktiem tā paša līguma 9. panta 4. punktā definētiem *sabiedrības kopsapulces* lēmumiem. Tikai attiecībā uz tur minētiem lēmumiem saskaņā ar minēto klauzulu bija noteikti nepieciešama komplementārā dalībnieka piekrišana.

132. Ņemot vērā minēto, Vispārējās tiesas secinājums, ka no sabiedrības līguma noteikumiem neizriet, ka komplementārajam dalībniekam būtu veto tiesības “attiecībā uz “visiem” sabiedrības lēmumiem”, ir pilnībā pamatots un katrā ziņā nevar tikt atzīts par acīmredzami nepareizu.

133. Papildus ir jāatgādina, ka iespējama pierādījumu sagrozīšana var būt par pamatu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai tikai tad, ja tā ir varējusi ietekmēt tā rezolutīvo daļu⁶⁶. Šajā ziņā nozīme ir tam, ka pat vispārējās komplementārā dalībnieka veto tiesības “attiecībā uz “visiem” sabiedrības lēmumiem” kā tādas neliecinātu neko par to, kādas bija komandīta juridiskās un faktiskās ietekmēšanas iespējas sabiedrībā. *Del Monte* nav norādījusi uz neko tādu, kas Vispārējai tiesai būtu licis secināt, ka komplementārais dalībnieks sabiedrībā varēja rīkoties *viens pats* pēc savas patikas – arī neievērojot komandīta iebildumus.

63 — Pārsūdzētā sprieduma 101. punkts (autores izcēlums).

64 — Šajā ziņā skat. vēlreiz spriedumu *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 73. un 74. punkts), kā arī manus secinājumus attiecīgajā lietā (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89.–93. punkts), arī spriedumu *Schindler Holding* u.c./Komisija (C-501/11 P, EU:C:2013:522, it īpaši 112. punkts).

65 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 111.–114. punktu.

66 — Spriedumi *P & O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputación Foral de Vizcaya*/Komisija (apvienotās lietas C-442/03 P un C-471/03 P, EU:C:2006:356, 67.–69. punkts), *Sison/Padome* (C-266/05 P, EU:C:2007:75, 70.–72. punkts) un *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 112. punkts).

134. Neraugoties uz minēto, priekšnoteikums komandīta līdzatbildībai par sabiedrības pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtā vienošanās – kā jau minēts – ne obligāti ir tāds, ka komandīts ir īstenojis ekskluzīvu kontroli, drīzāk arī situācija, kad kontrole tiek īstenota kopīgi ar komplementāro dalībnieku vai dalībniekiem, var radīt tiesību normās aizliegtās vienošanās jomā noteiktu atbildību⁶⁷.

– Par uzņēmuma vadītāju iecelšanu un aizstāšanu

135. Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja iebilst pret pārsūdzētā sprieduma 117. punktu, kurā Vispārējā tiesa noraida *Del Monte* argumentu, ka tai neesot bijušas nepieciešamās pilnvaras, lai ieceltu, aizstātu vai pat iebilstu ar veto tiesībām pret *Weichert* vadītāju iecelšanu. Tās argumenta noraidīšanu Vispārējā tiesā *Del Monte* uzskata par “pierādījumu sagrozīšanu”.

136. Šajā ziņā ir jānorāda, ka, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo pierādījumu sagrozīšanu Vispārējā tiesā, tam ir precīzi jānorāda uz pierādījumiem, kurus šī tiesa ir sagrozījusi, un jāpierāda kļūdas vērtējumā, kuras pēc tā ieskata varētu būt izraisījušas Vispārējai tiesai šādu pierādījumu sagrozīšanu⁶⁸.

137. Šajā lietā šādu apsvērumu nav. *Del Monte* nav nosaukusi konkrētus lietas materiālus un nav detalizēti norādījusi, ciktāl Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi šos lietas materiālus. Līdz ar to šī otrā apelācijas sūdzības pamata daļa ir nepieņemama.

138. Turklāt var tikai nojaust, ka *Del Monte* uzskata, ka sagrozīts ir sabiedrības līguma 9. panta 3. punkts, jo apstrīdētā sprieduma daļa attiecas uz šo noteikumu. Taču attiecīgajā līguma klauzulā tiek pieprasīts precīzi tas, uz ko Vispārējā tiesa norāda pārsūdzētā sprieduma 117. punktā, proti, ka, lai veiktu grozījumus sabiedrības līguma, ir nepieciešama dalībnieku vienprātība.

139. Tā kā personīgi atbildīgā dalībnieka kā uzņēmuma vadītāja statuss *expressis verbis* bija noteikts sabiedrības līguma 7. panta 1. punktā, tas varēja tikt pamatots vai mainīts, tikai grozot attiecīgo līgumu, un tādējādi ne bez *Del Monte* piekrišanas. Tādēļ *Del Monte* arguments, ka tai pat neesot veto tiesības attiecībā uz uzņēmuma vadītāju iecelšanu vai aizstāšanu, katrā ziņā šajā kopsakarā bija nepareizs.

140. Līdz ar to nevar būt runa par pierādījumu sagrozīšanu. Drīzāk man šķiet, ka *Del Monte* šajā gadījumā, kā ieganstu izmantojot iebildumu par sagrozīšanu, mēģina vienkārši aicināt Tiesu no jauna izvērtēt faktus, kas nav pieļaujams apelācijas tiesvedībā⁶⁹.

– Par šķīrējtiesas procesu

141. Ceturtkārt, *Del Monte* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir sagrozījusi sabiedrības līguma 9. panta 5. punktu, kurā, lai rastu izlīgumu situācijās ar vienādu balsu skaitu dalībnieku kopsapulcē, bija paredzēts izveidot šķīrējtiesas komisiju⁷⁰.

67 — Šajā ziņā skat. iepriekš, šo secinājumu 88. punkts.

68 — Spriedumi *Aalborg Portland* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 50. un 159. punkts), *Lafarge*/Komisija (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 16. punkts) un *Comitato “Venezia vuole vivere”* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, EU:C:2011:368, 152. punkts).

69 — Spriedumi *Lafarge*/Komisija (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 23. punkts), *Ziegler*/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 75. un 76. punkts) un *FLSmidth*/Komisija (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. punkts).

70 — Šī šķīrējtiesas procesa norise kopsavilkuma veidā ir atspoguļota pārsūdzētā sprieduma 115. punktā.

142. Konkrēti, *Del Monte* iebilst pret diviem turpinājumā minētiem Vispārējās tiesas izteikumiem pārsūdzētā sprieduma 116. punktā:

- pirmkārt, Vispārējā tiesa tur norāda, ka “apgalvojums par lēmumu pieņemšanu minētajā komisijā ar vienkāršu balsu vairākumu un tādējādi par lēmumiem, kas šai ģimenei noteikti ir labvēlīgi, nav pamatots”;
- otrkārt, Vispārējā tiesa tur izklāsta, ka “katrā ziņā, ņemot vērā dalībnieku pilnsapulces īpašo kompetenci, ir jākonstatē, ka attiecīgās priekšrocības tvērums nav tik liels”.

143. Neviens no šiem abiem Vispārējās tiesas izteikumiem pēc sabiedrības līguma 9. panta 5. punkta analīzes man nešķiet acīmredzami nepareizs. Gluži pretēji:

- attiecībā uz pirmo izteikumu ir jānorāda, ka sabiedrības līguma 9. panta 5. punktā nav ietvertas nekādas norādes par to, kādas prasības par balsu vairākumu attiecas uz lēmumu pieņemšanu šķīrējtiesas komisijā. Iespējams, ka prasība attiecībā uz lēmumu pieņemšanu ar vienkāršu balsu vairākumu izrietēja no citām sabiedrības līgumā ietvertām klauzulām. Taču *Del Monte* pret to sagrozīšanu šajā gadījumā nav iebildusi. Turklāt Vispārējās tiesas izteikums attiecas uz balsu vairākumu, ar kuru patiešām ir *tikuši pieņemti* šķīrējtiesas lēmumi. Ir pašsaprotami, ka vienkārša klauzula sabiedrības līgumā kā tāda nevar sniegt informāciju par tās praktisko piemērošanu sabiedrības dzīvē;
- attiecībā uz otro izteikumu ir jānorāda, ka no tā izriet vienīgi tas, ka Vispārējā tiesa *W.* ģimenes no šķīrējtiesas procesa izrietošo priekšrocību nozīmi ir vērtējusi un to samazinājusi kopsakarā ar sabiedrības līgumu. Nav acīmredzams un apelācijas sūdzības iesniedzēja nav norādījusi uz argumentiem par to, ciktāl šāds vērtējums kopsakarā, kurā ir iekļauti pierādījumi, ir bijis acīmredzami nepareizs.

144. Papildināšu, ka vienkārša šķīrējtiesas procesa esamība šķīrējtiesas komisijas formā noteikti nav pierādījums *Del Monte* apgalvojumam, ka “*W.* ģimene galu galā viena pati izlēma, kā bija jāveic *Weichert* komercdarbība”. Tas tādēļ, ka, pat ja *Del Monte* apgalvojums, ka *W.* ģimenei katrā šķīrējtiesas komisijā bija trīs no sešām balsīm, ir patiess, tai tādējādi tieši *nebija* – arī pat vienkāršs – balsu vairākums.

ii) Par pārmetumu attiecībā uz dažu citu dokumentu sagrozīšanu

145. Neraugoties uz sabiedrības līgumu, Vispārējā tiesa *Del Monte* ieskatā ir sagrozījusi arī dažu citu dokumentu nozīmi, kas ir atrodamī lietās materiālos. Tiem es nedaudz pievērsīšos turpinājumā.

– Par “spēku līdzsvaru”

146. Pirmkārt, *Del Monte* iebilst pret tās paskaidrojumu prasības pieteikumā pirmajā instancē⁷¹, kur tā runāja par “spēku līdzsvaru” starp komandītiem un komplementāriem dalībniekiem, “acīmredzamu sagrozīšanu”. Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 118. punktā ir nepareizi no tās apsvērumiem par “spēku līdzsvaru” secinājusi, ka *W.* ģimene un *Del Monte* īstenoja kopīgu kontroli pār *Weichert*, un ir uzskatījusi to par netiešu pierādījumu attiecībā uz *Del Monte* spēju īstenot izšķirošu ietekmi uz *Weichert*.

71 — Konkrēti runa ir par prasības pieteikuma pirmajā instancē 63. punktu.

147. Izdarīt pieņemumu par lietas dalībnieka pirmajā instancē sniegto argumentu sagrozīšanu Vispārējā tiesā – ņemot vērā judikatūru par faktu un pierādījumu sagrozīšanu – var tad, ja Vispārējā tiesa šos lietas dalībnieka argumentus ir acīmredzami nepareizi interpretējusi vai atspoguļojusi, grozot to jēgu⁷².

148. Par to šajā gadījumā nevar būt ne runas. Vispārējā tiesa gan pārsūdzētā sprieduma 118. punktā ir atsaukusies uz *Del Monte* norādīto jēdzienu “spēku līdzsvars”. Taču no saturiskā viedokļa tā minētajā sprieduma daļā nav vispār atspoguļojusi *Del Monte* argumentus. Drīzāk Vispārējā tiesa ir norādījusi uz saviem tieši iepriekš atspoguļotajiem apsvērumiem par noteiktām sabiedrības līguma klauzulām⁷³ un no tiem ir secinājusi *Del Monte* spēju īstenot izšķirošu ietekmi uz *Weichert*.

– Par citu importētāju paskaidrojumiem par cenu veidošanos

149. Otrkārt, *Del Monte* Vispārējai tiesai pārmet, ka tā pārsūdzētā sprieduma 211.–215. punktā, pamatojoties uz citu importētāju (*Chiquita* un *Dole*) atbildēm uz Komisijas lūgumiem sniegt informāciju, ir pieņēmusi, ka *Weichert* references cenu pielīdzināšana *Dole* cenām “atbilda arī tam, ko sagaidīja *Del Monte*”. Šādi Vispārējā tiesa *Del Monte* ieskatā ir sagrozījusi attiecīgo importētāju paskaidrojumus.

150. Šis pārmetums balstās uz nepareizu, pat sagrozītu pārsūdzētā sprieduma izpratni. Proti, ar nevienu vārdu minētajā sprieduma daļā netiek konstatēts vai pat likts saprast, ka *Weichert* references cenu pielīdzināšana *Dole* cenām esot atbildusi “arī tam, ko sagaidīja *Del Monte*”. Tātad *Del Monte* piedēvē Vispārējai tiesai izteicienu, ko tā vispār nav paudusi šādā formā, un saista to ar smagu pārmetumu par pierādījumu sagrozīšanu.

151. Patiesībā Vispārējā tiesa minētajā sprieduma daļā analizē *Del Monte* apgalvojumus par pilnīgu *Weichert* autonomiju, par to, ka *Del Monte* pati ir vēlējusies *Chiquita* cenām tuvas references cenas un par to, ka *Del Monte* šajā ziņā ir skaidri paudusi vēlmes attiecībā uz *Weichert*⁷⁴. Vispārējā tiesa tajā izdara tikai *starpsecinājumu*, ka *Del Monte* citētie *Chiquita* un *Dole* paskaidrojumi ir pretrunā tās pašas apgalvojumiem⁷⁵. *Galīgu* secinājumu par *Weichert* autonomiju attiecībā pret *Del Monte* Vispārējā tiesa strīdīgajā pārsūdzētā sprieduma 211.–215. punktā *neizdara*.

152. Turklāt ir jānorāda, ka attiecīgie *Chiquita* un *Dole* paskaidrojumi nebija nebūt tik vienozīmīgi, kā to apgalvo *Del Monte*. Gluži pretēji, tie bija interpretējami. Tas it īpaši attiecas uz *Dole* paskaidrojumu, ka *Del Monte* esot “bijusi neapmierināta ar *Weichert* tirdzniecības veicināšanas rezultātiem” un “šķiet, [esot] pārtraukusi attiecības ar *Weichert*, lai īstenotu savu agresīvo tirdzniecības veicināšanas pieeju”⁷⁶.

153. Pirmkārt, no šiem paskaidrojumiem – kā jau arī minēts iepriekš⁷⁷ – skaidri *neizriet*, vai *Del Monte* bija neapmierināta ar *Weichert* tikai finansiālā ziņā vai arī attiecībā uz tirdzniecības veicināšanas pieeju. Otrkārt, tāpat no minētajiem pierādījumiem nevar secināt, vai un kad *Del Monte* būtu vispār informējusi *Weichert* vadību par šīs jaunās *Del Monte* tirdzniecības veicināšanas pieejas īstenošanu. Treškārt, nav arī skaidrs, vai attiecīgā tirdzniecības veicināšanas pieeja tobrīd patiesi netika īstenota *Weichert* vadības pretestības dēļ vai vienkārši nebija īstenojama tirgū, kā to norāda *Weichert*. No

72 — Šajā ziņā skat. manus secinājumus lietā *Solvay/Komisija* (C-110/10 P, EU:C:2011:257, 126. un 131. punkts), kā arī manus secinājumus lietā *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome* (C-583/11 P, EU:C:2013:21, 134. punkts).

73 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 118. punkta ievadvārdus: “No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka atbilstoši [...] sabiedrības līgums liecina par [...]”.

74 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 209. un 210. punktu.

75 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 211. punktu.

76 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 214. punktu.

77 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 107.–109. punkts.

pierādījumiem, kurus Vispārējā tiesa *Del Monte* ieskatā ir sagrozījusi, viennozīmīgi pat nevar secināt, kurā brīdī *Del Monte* vispār attīstīja “savu agresīvo tirdzniecības veicināšanas pieeju” un turpmāk mēģināja to īstenot: vēl laikposmā, kad notika pārkāpums, tātad no 2000. līdz 2002. gadam, vai tikai 2003. gadā, tātad pēc pārkāpuma beigām.

154. Ja pierādījumu kopums ļauj izdarīt atšķirīgus vērtējumus un Vispārējā tiesa ir izvēlējusies vienu no tiem, tai nevar pārņemt pierādījumu sagrozīšanu. Tā šādi ir rīkojusies ar pārsūdzētā sprieduma 211.–215. punktā minētajiem pierādījumiem.

– Par *Del Monte* adresētu ārēja padomnieka dokumentu

155. Treškārt, *Del Monte* norāda uz pierādījumu sagrozīšanu attiecībā uz 1997. gadā *Del Monte* adresētu ārēja padomnieka dokumentu. Lai gan Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 236. punktā radot iespaidu, ka attiecīgais dokuments ir ticis nosūtīts *Weichert dalībnieka* uzdevumā, patiesībā pati *sabiedrība* esot likusi sagatavot vēstuli.

156. Šajā ziņā uzreiz ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa attiecīgajā strīdīgā sprieduma vietā vispār neanalizē jautājumu par minēta dokumenta autoru, bet gan tikai izdara vispārīgus apsvērumus par jautājumu, vai no apstākļa, ka viens no dalībniekiem vēršas pie juridiskā padomnieka, var izdarīt secinājumus par otra dalībnieka kontroli pār sabiedrību. Tādēļ *Del Monte* pārmetums par sagrozīšanu man šķiet diezgan nepamatots.

157. Turklāt, uzmanīgi lasot minēto vēstuli, top skaidrs, ka tā – pretēji *Del Monte* uzskatam – ir saprotama dažādi un nekādā gadījumā nesniedz skaidras norādes par to, kā vārdā un kā uzdevumā tajā tiek sniegts viedoklis par noteiktām tēmām. No ievada gan izriet, ka vēstulē tiek sniegts viedoklis sabiedrības vārdā⁷⁸. Taču turpmākie apsvērumi tiek izdarīti vismaz daļēji arī *W.* vārdā un daļēji pat *expressis verbis W.* un sabiedrības vārdā kopā⁷⁹.

158. Tātad atkal ir runa par pierādījumu, kas pieļauj dažādas interpretācijas. Ņemot vērā šos apstākļus, Vispārējai tiesai nevar pārņemt sagrozīšanu, ja tā pārsūdzētā sprieduma 236. punktā runā par to, “ka viens no dalībniekiem vēršas pie juridiskā padomnieka, lai noskaidrotu savas tiesības un aizstāvētos pret personu, kuru tas tur aizdomās par to neievērošanu”.

159. Papildus ir jānorāda, ka *Del Monte* nekādi nav paskaidrojusi, ciktāl tās apgalvotā minētā dokumenta nozīmes sagrozīšana ir ietekmējusi Vispārējās tiesas spriedumu. Taču iespējama pierādījumu sagrozīšana var būt par pamatu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai tikai tad, ja tā ir varējusi ietekmēt tā rezolutīvo daļu⁸⁰. Par to šajā gadījumā nav konkrētu norāžu.

– Par procesuālu rakstu valsts tiesvedībā

160. Ceturtkārt, *Del Monte* uzskata, ka, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 237. un 238. punktu, Vispārējā tiesa ir sagrozījusi procesuālā raksta valsts tiesvedībā kā pierādījuma nozīmi. Šajā procesuālajā rakstā *Weichert* atbild uz *Del Monte* prasību, norādot, ka visa sabiedrības *Weichert* pievienotā ekonomiskā vērtība, t.i., iepirkumi, mārketinga un loģistika, ir attiecināma vienīgi uz komplementārajiem dalībniekiem un ka *Del Monte* loma sabiedrībā aprobežojas ar finanšu dalību.

78 — Vēstules ievadfrāze skan šādi: “We were retained by Interfrucht as legal counsel ... Interfrucht wishes to stress the following ...”, un turklāt “Interfrucht” tika izmantots kā *Weichert* uzņēmuma nosaukuma saīsinājums.

79 — Skat. tādos formulējumus kā “Mr. [W.] instructed us”, “Mr. [W.] never consented”, “Mr. [W.] further wishes to remind you”, kā arī “Mr. [W.] and Interfrucht” vai “he and Interfrucht”.

80 — Spriedumi *P & O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputación Foral de Vizcaya/Komisija* (apvienotās lietas C-442/03 P un C-471/03 P, EU:C:2006:356, 67.–69. punkts), *Sison/Padome* (C-266/05 P, EU:C:2007:75, 70.–72. punkts) un *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome* (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 112. punkts).

161. Vispārējā tiesa šajā ziņā – pilnīgi pareizi – ir norādījusi, ka prasību tiesā bija iesniegusi *Del Monte*, nevis *Weichert*, ka tā bija saistīta ar izplatīšanas līguma izbeigšanu un ka *Del Monte* uzsāktā tiesvedība attiecībā uz uzņēmuma ekonomisko vērtību neizslēdz izšķirošas ietekmes īstenošanu no *Del Monte* puses⁸¹.

162. Es nevaru saskatīt, kā Vispārējā tiesa ar šiem apsvērumiem būtu sagrozījusi minēto procesuālo rakstu. Vispārējā tiesa ir tikai aplūkojusi procesuālo rakstu tā procesuālajā un ekonomiskajā kontekstā un no tā pilnīgi pamatoti – katrā ziņā ne acīmredzami nepareizi – ir izdarījusi secinājumus par tā kā pierādījuma nozīmi šajā tiesvedībā par aizliegtu vienošanos.

– Par komercdarbības rezultātu konsolidācijas neesamību

163. Piektkārt, *Del Monte*, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 259. punktu, iebilst pret to, ka Vispārējā tiesa apstākli, ka nenotiek *Del Monte* un *Weichert* darbības rezultātu konsolidācija, ir nepamatoti noraidījusi kā tādu, kam “nav nekādas nozīmes”. *Del Monte* minētajā saskata pierādījumu sagrozīšanu.

164. Šie argumenti nav pamatoti. *Del Monte* var uzskatīt, ka Vispārējā tiesa no apstākļa, ka nav notikusi konsolidācija, ir izdarījusi nepareizus juridiskus secinājumus un ka tā nav ņēmusi vērā ar to saistīto judikatūru. Taču tam nav ne mazākās saistības ar pierādījumu sagrozīšanu.

iii) Starpsecinājums

165. Rezumējot ir jāsecina, ka neviens no *Del Monte* atsevišķi celtajiem iebildumiem par pierādījumu sagrozīšanu pat ne mazākajā mērā nav pamatots.

b) Par Vispārējās tiesas pienākumu visaptveroši vērtēt pierādījumus

166. Noslēgumā *Del Monte* šajā otrajā apelācijas sūdzības pamatā norāda, ka Vispārējā tiesa nav visaptveroši vērtējusi tai iesniegtos pierādījumus. *Del Monte* ieskatā Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus tādejādi, ka tā katru pierādījumu ir vērtējusi tikai atsevišķi, taču nevērtējot, vai pierādījumi to kopumā liecina pret pieņēmumu par *Del Monte* izšķirošu ietekmi uz *Weichert* vai – pakārtoti – pierādījumi attiecībā uz minēto ir neskaidri (*non liquet*).

167. Arī šis pārmetums, kā man šķiet, ir balstīts uz ļoti selektīvu pārsūdzētā sprieduma izpratni. Ar nelielu ieskatu šī sprieduma 266. punktā pietiek, lai konstatētu, ka Vispārējā tiesa *Del Monte* iesniegtos rakstveida pierādījumus, “aplūkojot tos individuāli vai kopumā”, neuzskata par piemērotiem, lai apšaubītu *Del Monte* atbildību par *Weichert* pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās. Tātad Vispārējā tiesa nekādā ziņā nav izvairījusies no pierādījumu vērtēšanas kopumā.

168. Patiesībā arī *Del Monte* celtais iebildums – neraugoties uz tā apzīmējumu kā iebildumu par sagrozīšanu – drīzāk ir iebildums par juridiski nepareizu faktu kvalifikāciju. *Del Monte* uzskata, ka Vispārējā tiesa no tai iesniegtajiem pierādījumiem, aplūkojot tos kopumā, ir izdarījusi nepareizus juridiskus secinājumus attiecībā uz ekonomiskas vienības starp *Del Monte* un *Weichert* pastāvēšanu. Šajā ziņā šis pēdējais iebildums otrā apelācijas sūdzības pamata ietvaros ir vienāds ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu un jau tajā kopsakarā minēto iemeslu dēļ⁸² ir jānoraida.

81 — Pārsūdzētā sprieduma 238. punkts.

82 — Skat. vēlreiz iepriekš, šo secinājumu 82.–110. punkts.

3) Piektais apelācijas sūdzības pamats: vienots un turpināts pārkāpums

169. Savā piektajā un pēdējā apelācijas sūdzības pamatā *Del Monte* norāda, ka Vispārējai tiesai apstrīdētais lēmums bija jāatceļ, jo tajā tiek konstatēts vienots un turpināts pārkāpums starp *Dole*, *Chiquita* un *Del Monte/Weichert*, lai gan nav šaubu par to, ka *Weichert* nezināja par informācijas apmaiņu starp *Dole* un *Chiquita*.

170. *Del Monte* Vispārējai tiesai pārmet, ka tā *Weichert* nezināšanu par informācijas apmaiņu starp *Dole* un *Chiquita*, pieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, ir uzskatījusi tikai par atbildību mīkstinošu apstākli un šādā veidā nav ņēmusi vērā attiecīgo Tiesas judikatūru.

171. Man šķiet, ka šis apelācijas sūdzības pamats balstās uz nepareizu pārsūdzētā sprieduma, kā arī Tiesas judikatūras izpratni.

172. Vienota un turpināta pārkāpuma koncepts atļauj uz visiem karteļa dalībniekiem – tāpat kā līdzdalībniekiem – attiecināt attiecīgo pārējo karteļa dalībnieku veiktās darbības arī tad, ja tie paši nav aktīvi piedalījušies visaptverošā karteļa ikvienā atsevišķajā sastāvdaļā⁸³.

173. Kā tas ir atzīts, nosacījums šādai attiecināšanai ir tāds, ka ir jāvar pierādīt, ka attiecīgais uzņēmums zināja par pārējo dalībnieku pret konkurenci vērsto rīcību vai arī, saprātīgi spriežot, varēja to paredzēt, kā arī bija gatavs uzņemties ar to saistītos riskus⁸⁴.

174. Citiem vārdiem, veikto darbību savstarpēja attiecināšana ir iespējama, ja attiecīgais karteļa dalībnieks zināja vai tam bija jāzina, ka tas līdz ar savu veikto darbību īstenošanu iesaistās visaptverošā kartelī un ar savu rīcību veicina visu karteļa dalībnieku kopīgo, pret konkurenci vērsto mērķu sasniegšanu⁸⁵.

175. Turpretim, ja nav pierādīts, ka aizliegtās vienošanās dalībnieks zināja vai tam bija jāzina par vienota un turpināta pārkāpuma konkrētiem aspektiem, tas nevar tikt saukts pie atbildības par šiem aspektiem⁸⁶.

176. Bez šaubām, apstāklis, ka aizliegtās vienošanās dalībnieks nezināja vai viņam nebija jāzina visi aspekti, neko nemaina vienota un turpināta pārkāpuma *objektīvā pastāvēšanā*. Šis apstāklis katrā ziņā nevar būt pamats šī uzņēmuma atbrīvošanai no atbildības par darbībām, par kurām ir skaidrs, ka tas tajās ir piedalījies, un par kurām to var saukt pie atbildības⁸⁷. Tas tādēļ, ka atšķirībām ir tikai gradācijas raksturs, un tās nemaina neko apstākli, ka attiecīgais uzņēmums ir pārkāpis EKL 81. pantu, arī ja uz to nevar attiecināt visus vienotā un turpinātā pārkāpuma aspektus⁸⁸.

177. Tātad, vērtējot kopumā, attiecīgo veikto darbību apjoms un īpatsvars attiecībā pret visaptverošu aizliegtu vienošanos ir jāņem vērā, individuāli aprēķinot ikvienam aizliegtās vienošanās dalībniekam piemērojamā naudas soda apmēru⁸⁹.

83 — Skat. manus secinājumus lietā Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 34. punkts).

84 — Spriedumi Komisija/*Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 83., 87. un 203. punkts), *Aalborg Portland* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 83. punkts) un Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 43. un 44. punkts); līdzīgi arī spriedums *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 143. punkts), kur runa ir par “pretlikumīgas iniciatīvas apstiprināšanu klusējot”, kas ir uzskatāma par “līdzdalību” un “pasīvu piedalīšanos pārkāpumā”.

85 — Skat. manus secinājumus lietā Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 36. punkts), tāpat spriedums Komisija/*Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 87. punkts).

86 — Šajā ziņā spriedums Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 44. punkts).

87 — Spriedums Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45. punkts).

88 — Šajā ziņā mani secinājumi lietā Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 33. punkts).

89 — Spriedumi Komisija/*Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 90. punkts), *Aalborg Portland* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 86. punkts) un Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 45. punkts).

178. Vispārējā tiesa šos noteikumus šajā lietā ir piemērojusi, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā.

179. Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka *Weichert* nezināja un tai nebija jāzina par informācijas apmaiņu starp *Dole* un *Chiquita*. Pilnīgi pareizi Vispārējā tiesa šo apstākli nav, piemēram, izmantojusi, lai apšaubītu vienota un turpināta pārkāpuma pastāvēšanu kā tādu. Turpretim pārsūdzētajā spriedumā pareizi notiek koncentrēšanās tikai uz tiesiskajām sekām attiecībā uz *Weichert*, un tiek konstatēts, ka – atšķirībā no *Dole* un *Chiquita* – *Weichert* nevarēja būt atbildīga par pārkāpumu kopumā un tai attiecīgi bija jāuzliek mazāks naudas sods⁹⁰.

180. Jāatzīst, ka šķiet mazliet pārsteidzoši, ka Vispārējā tiesa šajā sakarā – laikam gan ņemot vērā Komisijas formulējumu apstrīdētajā lēmumā – runā par *Weichert* “atbildību mīkstinājošiem apstākļiem”. Proti, patiesībā tas ir vienkārši mazāks *Weichert* veikto darbību apjoms, kas pamato mazāku sodu. Tieši to galu galā secina arī Vispārējā tiesa, kad tā izklāsta, ka *Weichert* noteiktā naudas soda pamatsumma bija mazāka, jo tai nav bijis zināms par pirmstarifikācijas saziņu starp *Chiquita* un *Dole* vai ka tā nav varējusi to saprātīgi paredzēt.

181. Ņemot vērā minēto, piektais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

C – Par *Weichert* pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P

182. *Weichert* pretapelācijas sūdzība lietā C-293/13 P, kā izklāstīts iepriekš⁹¹, ir nepieņemama, jo tā neatbilst Tiesas Statūtu 56. panta otrās daļas otrajā teikumā izvirzītajām prasībām. Tādēļ par tās pamatotību turpinājumā es viedokli sniegšu tikai pakārtoti.

1) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: saskaņotu darbību esamība

183. Pirmkārt, *Weichert* savā pretapelācijas sūdzībā lietā C-293/13 P iebilst pret Vispārējās tiesas secinājumiem par saskaņotu darbību starp *Weichert* un *Dole* esamību. *Weichert* ieskatā par saskaņotām darbībām starp šiem abiem uzņēmumiem nevar būt runas, jo *Weichert* ir bijusi tikai sekotāja, kas vienmēr vienpusēji ir ņēmusi vērā *Dole* references cenas.

184. Saistībā ar minēto *Weichert* kopumā ceļ trīs iebildumus pret pārsūdzēto spriedumu, kuriem es turpinājumā pievērsos atsevišķi.

a) Iebildums par pretrunīgo sprieduma pamatojumu

185. Pirmkārt, *Weichert* pārsūdzētā sprieduma pamatojumu uzskata par pretrunīgu, jo, no vienas puses, tā 580. punktā tiek noliegta pazīmes, kas liecinātu par tās kā sekotājas rīcību, un, no otras puses, 847. punktā šī sekotājas rīcība tiek uzskatīta tieši par iespējamu.

186. Jautājums par to, vai Vispārējās tiesas sprieduma pamatojums ir pretrunīgs vai nepietiekams, ir tiesību jautājums, kuru var izvirzīt apelācijas tiesvedībā⁹².

90 — Pārsūdzētā sprieduma 646. un 649. punkts, skat. arī apstrīdētā lēmuma preambulas 258. un 476. apsvērumu.

91 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 50.–65. punkts.

92 — Spriedumi *FIAMM* u.c./Padome un Komisija (apvienotās lietas C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 90. punkts), *Masdar* (UK)/Komisija (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 76. punkts) un *Melli Bank*/Padome (C-380/09 P, EU:C:2012:137, 41. punkts); tāpat jau spriedums Komisija/*Anic Partecipazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 190. un 202. punkts).

187. Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 580. punkta pēdējā teikumā secina, ka ar noteiktu – attiecīgajā vietā sīkāk izklāstītu – *Chiquita* paskaidrojumu administratīvajā procesā nepietiek, lai pamatotu apgalvojumu, ka “*Weichert* katru nedēļu esot sagaidījusi *Dole* cenu pirms savas pašas references cenas noteikšanas tādā pašā limenī”.

188. Turpretim pārsūdzētā sprieduma 847. punktā Vispārējā tiesa izklāsta, ka tas pats *Chiquita* paskaidrojums “tāpat ir varējis likt domāt, ka *Weichert* būtu aprobežojusies ar sekotājas rīcības veikšanu attiecībā uz *Dole* cenu politiku”.

189. Lai gan starp šiem abiem pārsūdzētā sprieduma punktiem pirmajā brīdī var saskatīt neatbilstības, taču, aplūkojot tos tuvāk, tie nav savstarpēji pretrunīgi. Tas tādēļ, ka abās sprieduma daļās Vispārējā tiesa – arī ja attiecīgi pilnīgi dažādā kontekstā – analizē viena un tā paša *Chiquita* paskaidrojuma administratīvajā procesā pierādījuma spēku. Un abos gadījumos Vispārējā tiesa galu galā pieņem, ka attiecīgajam paskaidrojumam ir raksturīga samērā vāja patstāvīga pierādīšanas vērtība.

190. Tieši tā vājās pierādīšanas vērtības dēļ Vispārējā tiesa attiecīgajam *Chiquita* paskaidrojumam kopumā nav piešķirusi augstu pierādījuma vērtību attiecībā uz saskaņotu darbību starp *Dole* un *Weichert* esamību vai neesamību: tā, piemēram, Vispārējā tiesa, no vienas puses, pārsūdzētā sprieduma 580. un 581. punktā ir atteikusies vērtēt *Chiquita* paskaidrojumu kā *attaisnojušu pierādījumu* tādējādi, ka *Weichert* attiecībās ar *Dole* ir bijusi tikai sekotāja. Taču tāpat Vispārējā tiesa, no otras puses, pārsūdzētā sprieduma 847.–853. punktā nav pieņēmusi, ka minētais paskaidrojums ir *apsūdzošs pierādījums* attiecībā uz divpusējās saziņas starp *Weichert* un *Dole* pret konkurenci vērstu raksturu.

191. Līdz ar to nav konstatējams Vispārējās tiesas pienākuma norādīt pamatojumu atbilstoši Tiesas Statūtu 36. pantam, lasot to kopā ar 53. panta pirmo daļu, pārkāpums.

192. Neraugoties uz minēto, ir vispārīgi jāsecina, ka Vispārējai tiesai mazāk ir jāpamato tās rīcība ar atsevišķiem pierādījumiem un vairāk ir jāpamato *tās spriedums*. Pat ja – pretēji maniem iepriekšējiem apsvērumiem – pārsūdzētā sprieduma 580. un 847. punktu varētu uzskatīt par ne ļoti saskanīgiem, tomēr Vispārējās tiesas patiesais lēmums par tajā izskatāmo prasību ir pamatots skaidri un bez pretrunām, un, proti, ka ir konstatētas saskaņotas darbības ar pret konkurenci vērstu mērķi un *Weichert* tajās ir piedalījies⁹³.

193. Līdz ar to *Weichert* iebildums par pamatojumu nav pamatots.

b) Par iebildumu par pierādījumu sagrozišanu

194. Otrkārt, *Weichert* pārmet Vispārējai tiesai pierādījumu sagrozišanu. Secinājums pārsūdzētā sprieduma 580. punktā, atbilstoši kuram *Chiquita* paskaidrojums nav pietiekams pierādījums, lai pieņemtu, ka *Weichert* ir bijusi vienkārša sekotāja, sagrozot nepārprotamos pierādījumus. To *Weichert* vēlētos secināt no kopsakara ar pārsūdzētā sprieduma 847. punktu, kurā Vispārējā tiesa – kā jau minēts – izklāsta, ka minētais *Chiquita* paskaidrojums “tāpat ir varējis likt domāt, ka *Weichert* būtu aprobežojusies ar sekotājas rīcības veikšanu attiecībā uz *Dole* cenu politiku”.

195. Kā jau minēts, pieņēmums par faktu vai pierādījumu sagrozišanu ir saistīts ar stingriem nosacījumiem. Šāda sagrozišana ir notikusi tikai tad, ja, neiesniedzot jaunus pierādījumus, jau iesniegto pierādījumu vērtējums ir acīmredzami kļūdainš⁹⁴. Turpretim sagrozišana nav notikusi, ja attiecīgais fakts un pierādījumu kopums ļauj izdarīt atšķirīgus vērtējumus un Vispārējā tiesa ir izvēlējusies vienu no tiem.

93 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 583.–585. punktu un 788. punktu.

94 — Spriedumi *PKK* un *KNK/Padome* (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37. punkts), *Sniace/Komisija* (C-260/05 P, EU:C:2007:700, 37. punkts) un *Lafarge/Komisija* (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17. punkts).

196. Pēdējais secinājums attiecas uz šo gadījumu. No minētā *Chiquita* paskaidrojuma administratīvajā procesā nevarēja skaidri secināt, vai *Weichert* tikai kā sekotāja vienpusēji pārņēma *Dole* references cenas vai tā kopā ar *Dole* bija iesaistīta saskaņotās darbībās ar pret konkurenci vērstu mērķi. Vispārējā tiesa secināja, ka *Chiquita* paskaidrojums nepamato apgalvojumu par sekotājas rīcību⁹⁵. Šāds secinājums bija labi pamatots, ņemot vērā attiecīgā paskaidrojuma vājo pierādīšanas vērtību attiecībā uz saiknēm starp *Weichert* un *Dole*; nekādā gadījumā šis Vispārējās tiesas secinājums nebija acīmredzami kļūdainš.

197. Līdz ar to pārmetums par pierādījumu sagrozīšanu ir nepamatots.

c) Par iebildumu par uz nākotni vērsta informācijas apmaiņas neesamību

198. Visbeidzot *Weichert* apgalvo, ka šajā lietā nekad nav tikusi konstatēta informācijas apmaiņa starp *Dole* un *Weichert* par to rīcību tirgū *nākotnē*. Arī tādēļ, kā uzskata *Weichert*, nevar tikt izdarīts pieņēmums par pret konkurenci vērstām saskaņotām darbībām starp abiem uzņēmumiem.

199. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir sniegt faktu un pierādījumu vērtējumu un tas – izņemot iespējamu iebildumu par sagrozīšanu – neietilpst Tiesas kā apelācijas instances kompetencē⁹⁶. *Weichert* argumentu mērķis ir rosināt Tiesu no jauna izvērtēt faktus, un tādēļ tie ir jānoraida kā nepieņemami.

200. Tikai pilnības labad es norādīšu, ka pretēji *Weichert* argumentiem vairākās pārsūdzētā sprieduma daļās ir gan konstatēta informācijas apmaiņa starp *Dole* un *Weichert* par to rīcību tirgū *nākotnē*⁹⁷.

201. Turklāt arī tam, vai par savu ieplānoto rīcību tirgū savus konkurentus vienpusēji informē tikai viens uzņēmums, vai arī par saviem attiecīgajiem apsvērumiem un nodomiem viens otru informē visi iesaistītie uzņēmumi, šajā sakarā nav nozīmes. Tas tāpēc, ka, pat ja tikai viens uzņēmums uzdrošinās neslēpties un sniegt saviem konkurentiem konfidenciālu informāciju par savu nākotnes darījumu politiku, nedrošība par nākotnes notikumiem tirgū samazinās visiem dalībniekiem un rodas konkurences samazināšanās un saskaņotās darbības starp tiem draudi⁹⁸.

202. Līdz ar to var palikt atklāts jautājums par to, vai *Dole* un *Weichert* to pirmstarifikācijas saziņas ietvaros savstarpēji apmainījās ar informāciju par to attiecīgo rīcību tirgū *nākotnē* vai *Dole* tikai vienpusēji izpauda *Weichert* šādu informāciju, taču ne pretēji – *Weichert* *Dole*. Minētais neko nemainītu attiecībā uz saskaņā ar EKL 81. pantu (LESD 101. pants) aizliegtu saskaņotu darbību ar pret konkurenci vērstu mērķi esamību.

d) Starpsecinājums

203. Līdz ar to kopumā *Weichert* pirmais celtais apelācijas sūdzības pamats tās pretapelācijas sūdzībā lietā C-293/13 P ir nepamatots.

95 — Pārsūdzētā sprieduma 850. un 851. punkts.

96 — Rikojums *San Marco*/Komisija (C-195/95 P, EU:C:1996:331, 39. un 40. punkts) un spriedumi *Komisija/Schneider Electric* (C-440/07 P, EU:C:2009:459, 103. punkts), kā arī *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 84. punkts); līdzīgi spriedums *MasterCard* u.c./Komisija (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 60. punkts).

97 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 583.–585., kā arī 362. punktu.

98 — Skat. manus secinājumus lietā *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:110, 54. punkts).

2) Otrās apelācijas sūdzības pamats: konkurences ierobežojums mērķa dēļ

204. Otrkārt, *Weichert* ar tās pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P iebilst pret to, ka Vispārējā tiesa šajā lietā nepareizi ir izdarījusi secinājumu par konkurences ierobežojumu mērķa dēļ. *Weichert* ieskatā Vispārējā tiesa ir tikai “izvirzījusi apgalvojumu”, ka pirmstarifikācijas saziņa jau pēc sava rakstura ir konkurencei kaitējoša, un nav vērtējusi tās konkrēto piemērojamību konkurences ierobežošanai konkrētajā juridiskajā un ekonomiskajā kopsakarā.

205. Virspusēji aplūkojot, varētu secināt, ka *Weichert* ar šo argumentu grib nepieņemamā veidā pamudināt Tiesu kā apelācijas instanci aizstāt Vispārējās tiesas faktu un pierādījumu vērtējumu ar savu. Taču patiesībā Tiesa šajā gadījumā tiek mudināta pārbaudīt, vai, vērtējot faktus un pierādījumus, Vispārējā tiesa ir pamatojusies uz pareizajiem kritērijiem. Tas ir tiesību jautājums, ko Tiesa kā apelācijas instance var pārbaudīt⁹⁹ un kurš, ņemot vērā nesen pasludināto spriedumu *CB/Komisija*¹⁰⁰, ir īpaši interesants.

206. Uzreiz vēlos norādīt, ka Vispārējā tiesa šajā gadījumā ir ļoti rūpīgi analizējusi tirgus apstākļus un attiecībā uz tiem izvirzītos argumentus un ļoti saprotamā veidā ir pamatojusi, kādēļ informācijas apmaiņa starp iesaistītajiem uzņēmumiem jau pēc sava rakstura ir jāuzskata par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošu. Šajā ziņā šī lieta būtiski atšķiras no minētās lietas *CB/Komisija*.

a) Piemērojamie juridiskie kritēriji

207. EKL 81. panta (tagad – LESD 101. pants) piemērošanas jomā uzņēmumu rīcības pret konkurenci vērsta raksturs var izrietēt ne tikai no tās sekām, bet arī no tās mērķa. Tas vienādi attiecas uz vienošanos, lēmumiem un saskaņotām darbībām¹⁰¹.

208. Ne katras informācijas apmaiņas starp konkurentiem mērķis noteikti ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū EKL 81. panta 1. punkta izpratnē¹⁰².

209. Tas, vai šāda informācijas apmaiņa jau pēc sava rakstura ļauj izdarīt secinājumu par pietiekamu konkurences apdraudējumu, lai to uztvertu kā konkurences ierobežojumu mērķa dēļ EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, ir jāvērtē, ņemot vērā tās priekšmetu, ar to sasniedzamos mērķus, kā arī tās saimniecisko un tiesisko kontekstu, kurā norisinās šī apmaiņa¹⁰³. Vērtējot šo kontekstu, ir jāņem vērā arī attiecīgo preču vai pakalpojumu iedaba, kā arī faktiskie attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļi¹⁰⁴. Arī dalībnieku nodomi var tikt ņemti vērā vērtējumā, lai arī tas nav obligāts elements¹⁰⁵.

99 — Spriedumi *Aalborg Portland u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 125. punkts), *Bertelsmann un Sony Corporation of America/Impala* (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 117. punkts) un *Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje* (C-440/11 P, EU:C:2013:514, 59. punkts).

100 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204.

101 — Spriedums *T-Mobile Netherlands u.c.* (C-8/08, EU:C:2009:343, 24. punkts).

102 — Šajā ziņā skat. manus secinājumus lietā *T-Mobile Netherlands u.c.* (C-8/08, EU:C:2009:110, 37. punkts).

103 — Spriedums *T-Mobile Netherlands u.c.* (C-8/08, EU:C:2009:343, 27. punkts), tāpat spriedumi *Allianz Hungária Biztosító u.c.* (C-32/11, EU:C:2013:160, 37. punkts) un *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. punkts).

104 — Spriedumi *Allianz Hungária Biztosító u.c.* (C-32/11, EU:C:2013:160, 36. punkts) un *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. punkts).

105 — Spriedumi *T-Mobile Netherlands u.c.* (C-8/08, EU:C:2009:343, 27. punkts), *Allianz Hungária Biztosító u.c.* (C-32/11, EU:C:2013:160, 37. punkts) un *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 54. punkts).

210. Ja, ņemot vērā tikko minētos kritērijus, var tikt secināts, ka informācijas apmaiņa starp konkurentiem jau pēc sava rakstura var tikt uzskatīta par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošu – tātad, ka tā, citiem vārdiem, pati par sevi ir pietiekami kaitīga konkurencei –, tās konkrētā iedarbība uz konkurenci nav jāpārbauda un jāņem vērā¹⁰⁶. Šādā gadījumā ir nepieciešams konstatēt tikai to, ka informācijas apmaiņa ir konkrēti piemērota, lai nepieļautu, ierobežotu vai izkropļotu konkurenci iekšējā tirgū¹⁰⁷.

211. Turklāt atbilstoši Tiesas judikatūrai ir spēkā atspēkojama prezumpcija, ka uzņēmumi, kas piedalījušies darbību saskaņošanā un turpmāk paliek aktīvi tirgū, nosakot savu rīcību šajā tirgū, ņem vērā informāciju, ar kuru tie apmainās ar saviem konkurentiem; pierādījums par pretējo ir jāsniedz attiecīgajiem uzņēmumiem¹⁰⁸.

b) Attiecīgo juridisko kritēriju piemērošana konkrētajā gadījumā

212. Pretēji *Weichert* uzskatam, es neredzu nevienu norādi, kas liecinātu par to, ka Vispārējā tiesa tikko atspoguļotos juridiskos kritērijus šajā lietā būtu varējusi piemērot nepareizi vai pārbaudīt pārāk virspusēji.

213. Vispārīgi man šķiet, ka *Weichert* nesaskata robežu starp konstatējumam par pret konkurenci vērstu mērķi un pret konkurenci vērstu iedarbību izvirzītās prasības, kad tā – kā jau pirmajā instancē – norāda, ka Vispārējai tiesai bija jāņem vērā “inkriminētās rīcības ekonomiskā ietekme uz Eiropas banānu tirgu”. Tas tādēļ, ka minētās prasības EKL 81. panta (LESD 101. pants) ietvaros nav nepieciešamas, lai vērtētu rīcības mērķi, bet gan lai vērtētu tikai tās sekas¹⁰⁹.

– Par informācijas apmaiņas veidu un tās priekšmetu

214. Konkrēti, *Weichert*, pirmkārt, apgalvo, ka informācijas apmaiņa par references cenām pēc sava rakstura nevarot tikt uzskatīta par pret konkurenci vērstu darbību.

215. Šajā ziņā ir jānorāda, ka informācijas apmaiņas mērķis ir vērsts pret konkurenci ne tikai tad, ja tā tieši attiecas uz iesaistīto uzņēmumu tirgū piemērotajām cenām. Tas tādēļ, ka, kā jau ir lēmusi Tiesa, ar EKL 81. pantu (LESD 101. pants) tiek aizsargāta tirgus struktūra un līdz ar to konkurence kā tāda¹¹⁰. Līdz ar to saskaņoto darbību pret konkurenci vērsta mērķa konstatēšanu nevar pakārtot šo darbību tiešās saiknes ar patērētājiem piemērojamām cenām konstatēšanai¹¹¹. Tāpat nav jāpastāv tiešai saiknei starp informāciju, ar kuru ir notikusi apmaiņa, un vairumtirdzniecības cenām. Drīzāk, lai izdarītu pieņēmumu par pret konkurenci vērstu mērķi, pietiek ar to, ka starp konkurentiem notiek apmaiņšanās ar informāciju par faktoriem, kuriem ir nozīme attiecībā uz to attiecīgo cenu politiku vai – vispārīgāk – rīcību tirgū¹¹².

106 — Spriedums *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 29. un 30. punkts), tāpat spriedumi *Football Association Premier League* u.c. (apvienotās lietas C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 135. punkts), *Allianz Hungária Biztosító* u.c. (C-32/11, EU:C:2013:160, 34. punkts) un *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49.–52. punkts un 57. punkta beigas).

107 — Spriedums *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 31. un 43. punkts), tāpat spriedums *Allianz Hungária Biztosító* u.c. (C-32/11, EU:C:2013:160, 38. punkts).

108 — Spriedumi *Komisija/Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 121. un 126. punkts), *Hüls/Komisija* (C-199/92 P, EU:C:1999:358, 162. un 167. punkts) un *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 51. punkts), kā arī mani secinājumi lietā *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:110, 75. punkts).

109 — Spriedums *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 29. un 30. punkts), tāpat spriedumi *Football Association Premier League* u.c. (apvienotās lietas C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 135. punkts), *Allianz Hungária Biztosító* u.c. (C-32/11, EU:C:2013:160, 34. punkts) un *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49.–52. punkts un 57. punkta beigas).

110 — Spriedumi *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 38. punkts) un *GlaxoSmithKline Services/Komisija* (apvienotās lietas C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 63. punkts).

111 — Spriedums *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 36.–39. punkts).

112 — Šajā ziņā spriedumi *Suiker Unie* u.c./Komisija (apvienotās lietas no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73 līdz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73, EU:C:1975:174, 173. punkts), *Deere/Komisija* (C-7/95 P, EU:C:1998:256, 86. punkts) un *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 32. punkts).

216. Tieši tā tas ir šajā gadījumā.

217. Atbilstoši ļoti izsmēlošiem Vispārējās tiesas secinājumiem, pret kuriem *Weichert* neceļ iebildumu par sagrozišanu, šajā lietā starp iesaistītajiem uzņēmumiem notika divpusēja pirmstarifikācijas saziņa, kuras ietvaros tika atklātas to attiecīgās references cenas un noteiktas cenu tendences¹¹³. Pilnīgi nepamatotais *Weichert* apgalvojums, ka informācijas apmaiņa bija tikai par vispārīgiem tirgū piemērojamiem nosacījumiem un ne par individuālām iesaistīto uzņēmumu cenu prognozēm, ir pretrunā Vispārējās tiesas konstatētajiem faktiem, un tādēļ šajā apelācijas tiesvedībā – nepastāvēt iebildumam par sagrozišanu – tam nav nozīmes.

218. Tāpat saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem, kas turklāt balstās arī uz pašas *Weichert* paskaidrojumiem, references cenām bija nozīme attiecīgajā tirgū¹¹⁴. It īpaši no minētajām banānu importētāju references cenām šajā gadījumā varēja vismaz secināt tirgus signālus, tendences un/vai rādītājus attiecībā uz paredzamām banānu cenu izmaiņām; turklāt noteiktos darījumos cena, ņemot vērā līgumos noteiktas cenu noteikšanas formulas, bija tieši piesaistīta references cenām¹¹⁵.

219. Es papildināšu, ka, raugoties no uzņēmumu viedokļa, būtu maz jēgas vispār noteikt references cenas un apmainīties ar informāciju par to izmaiņām ar konkurentiem, ja pašu references cenām un iegūtai informācijai par konkurentu references cenām nav jāietekmē attiecīgo uzņēmumu rīcība tirgū nākotnē un viņu faktiski piemērotās cenas.

220. Tādēļ Vispārējā tiesa pareizi – pēc ļoti izsmēloša konkrēto tirgus apstākļu un *Weichert* izvirzīto argumentu izklāsta – ir secinājusi, ka informācijas apmaiņai starp iesaistītajiem uzņēmumiem bija pret konkurenci vērsti mērķis¹¹⁶.

221. Proti, šāda informācijas apmaiņa starp konkurentiem par ar cenu saistītiem faktoriem acīmredzami neatbilst patstāvības prasībai, kas ir raksturīga uzņēmumu rīcībai tirgū, pastāvot efektīvai konkurencei¹¹⁷. Līdz ar to tā – nepastāvēt nepieciešamībai sniegt citus paskaidrojumus – pati par sevi ir pietiekami kaitīga konkurencei un jau pēc sava rakstura var tikt uzskatīta par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošu¹¹⁸.

222. Minētais apstāklis būtiski atšķir šo lietu no *Weichert* minētās lietas *Asnef-Equifax*¹¹⁹, kas attiecās uz Spānijas informācijas par kredītiem apmaiņas sistēmu. Tas tādēļ, ka informācijas par kredītņēmēju maksāspēju apmaiņas mērķis, kā tas ir lietā *Asnef-Equifax*, visupirms ir uzlabot tirgus funkcionēšanu un radīt vienlīdzīgus konkurences nosacījumus visiem kredītdevējiem, vienlaicīgi tirgus dalībniekam neatklājot konkurentiem, kādus nosacījumus tas vēlas noteikt saviem klientiem. Tieši pretējas sekas ir informācijas apmaiņai, kāda tā ir šajā lietā, kas būtībā attiecas uz plānoto references cenu noteikšanas faktoriem un cenu tendencēm: ar to iesaistītie uzņēmumi to attiecīgajiem konkurentiem – vismaz daļēji – atklāj to plānoto rīcību tirgū un sensitīvu informāciju saistībā ar to nākotnes cenu prognozēm. Minētais ir pavisam acīmredzami piemērots, lai mazinātu nenoteiktību par attiecīgo uzņēmumu rīcību, un rada tādas konkurences apstākļus, kas neatbilst normāliem konkrētā tirgus apstākļiem.

223. Ņemot vērā minēto, *Weichert* kritika saistībā ar informācijas apmaiņas veidu un priekšmetu ir jānoraida.

113 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 17.–20. un 583.–585. punktu un 788. punktu, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 51.–57. apsvērumu.

114 — Pārsūdzētā sprieduma 450.–562. punkts, skat. turklāt attiecīgā sprieduma 850.–852. punktu, kuros notiek atsaukšanās uz pašas *Weichert* paskaidrojumiem.

115 — Pārsūdzētā sprieduma 21., 553. un 583. punkts, kā arī apstrīdētā lēmuma preambulas 115. apsvērums.

116 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 585. punktu.

117 — Par patstāvības prasību it īpaši skat. spriedumus *Suiker Unie* u.c./Komisija (apvienotās lietas no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73 līdz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73, EU:C:1975:174, 173. punkts), *Deere*/Komisija (C-7/95 P, EU:C:1998:256, 86. un 87. punkts) un *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 32. un 33. punkts).

118 — Par šiem kritērijiem skat. vēlreiz nesen pasludināto spriedumu *CB*/Komisija (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, it īpaši 50. un 57. punkts).

119 — Spriedums *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado* (C-238/05, EU:C:2006:734).

– Par informācijas apmaiņas biežumu un regularitāti

224. Vēl viens *Weichert* iebildums attiecas uz tās informācijas apmaiņas ar *Dole* biežumu un regularitāti. *Weichert* uzsver, ka šajā ziņā divpusēja pirmstarifikācijas saziņa ir notikusi “tikai” no 20 līdz 25 reizēm gadā, turpretim references cenas esot tikušas noteiktas katru nedēļu. Turklāt “tikai reti” esot ticis runāts “vispārīgi par iespējamu references cenu attīstību nākotnē”.

225. Pat ja man šķiet grūti atspēkojams apgalvojums, ka no 20 līdz 25 reizēm gadā notikusi informācijas apmaiņa ir raksturojama kā ļoti regulāra un bieža, šī apelācijas tiesvedība, kurā ir runa tikai par tiesību jautājumiem, nedrīkstētu būt piemērots veids, lai manipulētu ar skaitļiem, kas galu galā liktu no jauna izvērtēt faktus.

226. Šajā sakarā mazāk nozīmīgs ir arī *Weichert* arguments, ka, lai gan references cenas tika noteiktas katru nedēļu, informācijas apmaiņa par ar precīzi saistītiem faktoriem nenotika katru nedēļu. Tas tādēļ, ka pat tad, ja būtu pareizs apgalvojums, ka references cenu noteikšanas ritms un informācijas apmaiņas ritms nebija pilnībā vienāds, tas neko nemaina apstākli, ka notika informācijas apmaiņa, kurai bija pret konkurenci vērsti mērķi.

227. Proti, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata *Weichert*, secinājums par informācijas apmaiņu ar pret konkurenci vērstu mērķi nav atkarīgs no tā, ka tiek pierādīta bieža vai regulāra – vai pat iknedēļas – informācijas apmaiņa starp iesaistītajiem uzņēmumiem. Jau vienreizēja informācijas apmaiņa saskaņā ar judikatūru var būt par pamatu secinājumam par pārkāpumu un naudas soda uzlikšanai, ja attiecīgie uzņēmumi pēc šīs apmaiņšanās ar informāciju ir turpinājuši aktīvi darboties tirgū¹²⁰.

228. Līdz ar to *Weichert* kritika par, iespējams, nenotikušo informācijas apmaiņas starp to un *Dole* biežuma un regularitātes pārbaudi Vispārējā tiesā, ir nepamatota.

c) Starpsecinājums

229. Kopumā *Weichert* argumentācija nav piemērota, lai atspēkotu Vispārējās tiesas veikto strīda pamatā esošās informācijas apmaiņas juridisko kvalifikāciju kā saskaņā ar EKL 81. pantu aizliegtu saskaņotu darbību ar pret konkurenci vērstu mērķi. Līdz ar to arī otrā pretapelācijas sūdzība lietā C-293/13 P nav pamatota.

3) Kopsavilkums par pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P

230. Tā kā neviens no *Weichert* norādītajiem apelācijas sūdzības pamatiem nav apmierināms, tās pretapelācijas sūdzība lietā C-293/13 P ir jānoraida.

D – Par Komisijas apelācijas sūdzību lietā C-294/13 P

231. Arī Komisija ar pārsūdzēto spriedumu pilnīgi acīmredzami nebija apmierināta. Tās apelācijas sūdzība lietā C-294/13 P ir par jautājumu, ar kādiem nosacījumiem no juridiskā viedokļa ir jāņem vērā uzņēmuma sadarbība ar Komisiju administratīvajā procesā kā atbildību mīkstināošs apstāklis, aprēķinot naudas soda apmēru.

120 — Spriedums *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:343, 58. un 59. punkts), skat. arī spriedumus Komisija/*Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 121. punkts) un *Hüls*/Komisija (C-199/92 P, EU:C:1999:358, 162. punkts); papildus skat. manus secinājumus lietā *T-Mobile Netherlands* u.c. (C-8/08, EU:C:2009:110, 97.–107. punkts).

1) Pirmais apelācijas sūdzības pamats: par atbildes sniegšanu uz Komisijas lūgumiem sniegt informāciju kā pamatu naudas soda samazinājumam

232. Ar tās pirmo apelācijas sūdzības pamatu Komisijas vēršas pret pārsūdzētā sprieduma 840.–853. punktu. Šajā sprieduma daļā Vispārējā tiesa, tostarp balstoties uz 2002. gada Paziņojumu par sadarbību, uzskata, ka ir jāsamazina *Del Monte* un *Weichert* solidāri un kopīgi uzliktais naudas sods, paužot atzinību par *Weichert* administratīvajā procesā brīvprātīgi sniegtajām ziņām¹²¹. Komisija šādu rīcību uzskata par tiesiski kļūdainu un būtībā argumentē, ka *Weichert* ir tikai izpildījusi tās pienākumu atbildēt uz lūgumiem sniegt informāciju. Turpretim *Del Monte* un *Weichert* uzskata, ka šāds pienākums nav pastāvējis un *Weichert* informāciju ir sniegusi brīvprātīgi.

233. Man šķiet, ka daļēji šī sīvā strīda starp lietas dalībniekiem pirmā apelācijas sūdzības pamata ietvaros iemesls ir zināma neskaidrība par jēdzieniem saistībā ar *brīvprātības*, *sadarbības* un aizsardzības pret *pašapsūdzību* konceptu kopsakarā ar informācijas sniegšanu administratīvajā procesā. Šī neskaidrība par jēdzieniem daļēji jau parādās pārsūdzētajā spriedumā, un tā turpina pastāvēt saistībā ar Komisijas apelācijas sūdzību.

234. Vispirms ir skaidrs, ka Komisijai ir tiesības lūgt uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām sniegt visu nepieciešamo informāciju, lai izmeklētu iespējamus pārkāpumus saistībā ar dalību aizliegtā vienošanās. Lai sasniegtu šo mērķi, Komisija, izmantojot rīcības brīvību, var vienkārši lūgt sniegt informāciju vai pieņemt formālu lēmumu (Regulas Nr. 1/2003 18. panta 1. punkts).

235. Pienākums ir sniegt tikai tādu informāciju, kas tiek pieprasīta ar formālu lēmumu, turpretim atbildes sniegšana uz vienkāršiem lūgumiem sniegt informāciju ir brīvprātīga¹²². Šī atziņa apstiprinās, ja tiek apskatīti sodi par informācijas nesniegšanu: tie ir paredzēti tikai attiecībā uz ar formālu lēmumu pieprasītu informāciju, taču ne attiecībā uz vienkāršiem lūgumiem sniegt informāciju¹²³; tikai par nepatiesas vai maldinošas informācijas sniegšanu abos gadījumos draud naudas sods¹²⁴. Šādā veidā ar Regulu Nr. 1/2003 tiek nodrošināts trauslais līdzsvars starp Komisijas izmeklēšanu efektivitāti un atbilstošu attiecīgo uzņēmumu un uzņēmumu apvienību aizsardzību.

236. Nav noliedzams, ka *Weichert* šajā lietā netika noteikts pienākums sniegt informāciju ar formālu lēmumu Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punkta izpratnē, bet gan Komisija tikai neformāli ar vienkāršu lūgumu sniegt informāciju atbilstoši attiecīgās regulas 18. panta 2. punktam tai lūdza sniegt informāciju¹²⁵. Līdz ar to pretēji tam, kā, šķiet, uzskata Komisija, var secināt, ka *Weichert* administratīvajā procesā, atbildot uz lūgumiem sniegt informāciju, nav izpildījusi kādu juridisku pienākumu, bet gan, ka visu informāciju tā sniedza *brīvprātīgi*.

237. Taču nekādā gadījumā no šīs brīvprātības noteikti un automātiski neizriet, ka šī lieta būtu ietilpusi Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomā.

238. Proti, pat ja pieņem, ka *Weichert* informāciju, kā to konstatē Vispārējā tiesa, sniedza ne tikai brīvprātīgi, bet ka tai bija arī īpaša nozīme administratīvajā procesā¹²⁶ un tā ļāva Komisijai ar mazākām grūtībām konstatēt pārkāpuma esamību¹²⁷, minētais vēl nesniedz atbildi uz jautājumu, vai runa bija par patiesu *sadarbību* ar Komisiju, par ko *Weichert* saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību būtu bijis jāatlīdzina ar tās naudas soda samazinājumu.

121 — It īpaši skat. pārsūdzētā sprieduma 853. punktu.

122 — Spriedums *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 279. punkts).

123 — Regulas Nr. 1/2003 23. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 24. panta 1. punkta d) apakšpunkts.

124 — Regulas Nr. 1/2003 23. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts.

125 — Pārsūdzētā sprieduma 838. punkts un apstrīdētā lēmuma preambulas 46. apsvērums.

126 — Pārsūdzētā sprieduma 852. punkts.

127 — Pārsūdzētā sprieduma 855. punkts.

239. Drīzāk ir jāatgādina, ka naudas soda samazinājums, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību, var būt attaisnots tikai tādā gadījumā, ja sniegto informāciju un – plašākā nozīmē – attiecīgā uzņēmuma rīcību šajā sakarā var uzskatīt par patiesas sadarbības ar Komisiju pierādījumu. Tātad, citiem vārdiem, attiecīgā uzņēmuma rīcībai administratīvajā procesā ir jāliecina par patiesu sadarbību¹²⁸.

240. Būtu nepareizi šādu patiesu sadarbību jau pieņemt tad, ja uzņēmums pienācīgi atbild uz visiem Komisijas lūgumiem sniegt informāciju. Tas tādēļ, ka vienkārši sniedzot atbildi uz konkrētiem Komisijas lūgumiem, arī ja tie ir tikuši uzdoti vienkāršu lūgumu sniegt informāciju formā un tādējādi ir bijuši juridiski nesaistoši, uzņēmums dara vienkārši to, kas no viņa tāpat jau tiek sagaidīts administratīvajā procesā un kas atbilst normālai saprātīgai procesa dalībnieka uzvedībai¹²⁹.

241. Par to, ka uzņēmums administratīvajā procesā nenodarbojas ar tā kavēšanu, nevar jau tikt piešķirta atlīdzība. Tas tādēļ, ka tādējādi uzņēmums tikai novērš tādu atbildību pastiprinošu apstākļu iestāšanos, kas konkrētajā gadījumā varētu pamatot tam uzliekamā naudas soda palielinājumu¹³⁰. Šādu atbildību pastiprinošu apstākļu neesamība vēl nebūt nenozīmē, ka pastāv atbildību mīkstinoši apstākļi. Personai, kas vēlas, lai tai tiktu piemēroti atbildību mīkstinoši apstākļi, ir jādara kas vairāk, nekā tikai jārikojas normāli, kas saprātīgi var tikt sagaidīts no jebkura procesa dalībnieka. Tam pēc savas iniciatīvas ir visaptveroši jāatklāj apstākļi.

242. Turklāt, kā pareizi uzsver Komisija, regulējuma par iecietību, kāds tas ir noteikts Paziņojumā par sadarbību, mērķim pilnīgi un galīgi neatbilst visiem aizliegto vienošanos dalībniekiem jau sākotnēji samazināt naudas sodu, līdzko tie Komisijai pēc tās lūguma ir iesnieguši pierādījumus vai citādi lietderīgi informāciju attiecībā uz pārkāpuma konstatēšanu.

243. Pretējā gadījumā regulējuma par iecietību piemērošana, kam saskaņā ar judikatūru *expressis verbis* ir jā saglabā uzņēmuma raksturs¹³¹, tieši kļūtu par parastu praksi, un piešķirami naudas soda samazinājumi būtiski palielinātos.

244. Turklāt, ja no naudas soda samazinājuma izrietošās priekšrocības uzņēmums varētu izmantot pat tad, ja tas nesniedz informāciju un pierādījumus līdz brīdim, kad to ar konkrētiem lūgumiem sniegt informāciju pieprasa Komisija, tiktu būtiski samazināta regulējuma par iecietību pievilcība. Tādā gadījumā uzņēmumiem no procesa taktikas un, jo īpaši, ekonomiskā viedokļa būtu izdevīgi rīkoties nogaidoši vai pat pasīvi, tā vietā, lai nekavējoties rīkotos likumīgi, kā arī Komisijai pēc savas iniciatīvas iespējami ātri un visaptveroši sniegtu ziņas par faktiem un pierādījumiem. Tādējādi tiktu būtiski kavēta Eiropas konkurences noteikumu efektīva īstenošana, kas ir viens no galvenajiem līgumu mērķiem¹³².

128 — Spriedumi *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 395. un 396. punkts) un *Schenker* u.c. (C-681/11, EU:C:2013:404, 48. punkts).

129 — Šajā ziņā arī spriedums *AOI/Komisija* (C-668/11 P, EU:C:2013:614, 78. punkts), kurā tomēr – manā ieskatā nepareizi – tiek norādīts uz pirmajā instancē pieņemamo *juridisko pienākumu* atbildēt uz vienkāršiem lūgumiem sniegt informāciju (skat. spriedumu *Agroexpansiōn* /Komisija, T-38/05, EU:T:2011:585, 268. punkts).

130 — Par šo atbildību pastiprinošo apstākli skat. Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV C 210, 2. lpp., turpmāk tekstā – “2006. gada Pamatnostādnes”), 28. punkta otro ievilkumu.

131 — Šajā ziņā, lai gan attiecībā uz imunitāti vai naudas soda nenoteikšanu, spriedums *Schenker* u.c. (C-681/11, EU:C:2013:404, 49. punkts).

132 — Par konkurences tiesību noteikumu nozīmi attiecībā uz iekšējā tirgus funkcionēšanu skat. spriedumu *Eco Swiss* (C-126/97, EU:C:1999:269, 36. punkts), kā arī – attiecībā uz tiesību normām pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā – spriedumus *TeliaSonera* (C-52/09, EU:C:2011:83, 20. punkts) un *Komisija/Itālija* (C-496/09, EU:C:2011:740, 60. punkts). Nepieciešamība efektīvi īstenot EKL 81. un 82. pantu (tagad – LESD 101. un 102. pants) nesn tika uzsvērtā, piemēram, spriedumos *X BV* (C-429/07, EU:C:2009:359, 33.–35. punkts), *VEBIC* (C-439/08, EU:C:2010:739, 59. punkts), *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389, 19. punkts) un *Schenker* u.c. (C-681/11, EU:C:2013:404, 46. punkts).

245. To, ka tikai nogaidoša un pasīva rīcība nevar būt atbildību mīkstinošs apstāklis uzņēmumam administratīvajā procesā, parāda arī salīdzinājums ar 2006. gada Pamatnostādnēm, kurās tiek prasīta aktīva sadarbība ar Komisiju¹³³. Nekas neliecina par to, ka prasībām attiecībā uz uzņēmumu sadarbības ar Komisiju kvalitāti, piemērojot Paziņojumā par sadarbību ietvertu regulējumu par iecietību, būtu jābūt mazākām, nekā piemērojot 2006. gada Pamatnostādnēs ietvertos vispārējos noteikumus par naudas soda aprēķināšanu.

246. Ņemot vērā minēto, Paziņojumā par sadarbību paredzētais naudas soda samazinājums ir pamatots tikai tad, ja uzņēmums sniedz Komisijai informāciju bez uzaicinājuma. Citiem vārdiem, sadarbībai ar Komisiju ir jābūt *ne tikai brīvprātīgai, bet arī spontānai*¹³⁴.

247. Līdz ar to Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 840.–853. punktā pieņemot, ka jau brīvprātīga atbilžu sniegšana uz vienkāršiem lūgumiem sniegt informāciju atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. punktam pamato naudas soda samazinājumu 2002. gada Paziņojuma par sadarbību 20.–23. punkta izpratnē.

248. Turklāt tas, ka šajā lietā starp Komisiju un *Weichert* nebija patiesas sadarbības, izriet ne tikai no spontānas informācijas nesniegšanas Komisijai, bet gan arī no Vispārējās tiesas secinājuma par *Weichert* administratīvajā procesā ilgstoši pastāvošo nostāju noliegt jebkādu pārkāpumu¹³⁵. Katrs no šiem abiem aspektiem – spontānas informācijas neesamība, pirmkārt, un neatlaidīgā pārkāpuma noliegšana, otrkārt, – kategoriski izslēdz 2002. gada Paziņojuma par sadarbību 20.–23. punkta piemērošanu.

249. Ir jāatzīst, ka apstāklis vien, ka Vispārējā tiesa, pamatojot tās pasludināto naudas soda samazinājumu attiecībā uz *Del Monte* un *Weichert*, ir balstījusies uz Paziņojuma par sadarbību interpretāciju, kurā ir tikusi pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, ne obligāti nozīmē pārsūdzētā sprieduma atcelšanu¹³⁶. Proti, ir jāatgādina, ka attiecīgajā paziņojumā ir tikai norādīts uz tobrīd spēkā esošo Komisijas kā konkurences iestādes administratīvo praksi, kuru publicējot, Komisija pati sev noteica ierobežojumus, taču paziņojumam šādā veidā neiegūstot tiesību normas raksturu¹³⁷. Nekas neliedz Vispārējai tiesai, īstenojot tās neierobežoto kompetenci (LESD 261. pants, lasot to kopā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu), noteikt citus kritērijus un konkrētajā gadījumā piešķirt lielākus samazinājumus¹³⁸.

133 — 2006. gada Pamatnostādņu 29. punkts.

134 — Tikai pilnības labad es minēju, ka spontāni sniegtas ziņas var atrasties arī atbildē uz Komisijas lūgumu sniegt informāciju, ja tās nav tajā uzdoto jautājumu priekšmets vai neattiecas uz tajā pieprasītajiem dokumentiem.

135 — Pārsūdzētā sprieduma 855. punkts.

136 — Šajā ziņā spriedumi *Lestelle/Komisija* (C-30/91 P, EU:C:1992:252, 28. punkts), *FIAMM u.c./Padome* un *Komisija* (apvienotās lietas C-120/06P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 187. punkts) un *MasterCard u.c./Komisija* (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 170. punkts).

137 — Spriedumi *Dansk Rørindustri u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209.–211. punkts), *KME u.c./Komisija* (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 100. punkts) un *Ziegler/Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 60. punkts).

138 — Spriedums *ThyssenKrupp/Komisija* (apvienotās lietas C-65/02 P un C-73/02 P, EU:C:2005:454, 51. un 54. punkts) var tikt saprasts tādējādi, ka par naudas soda samazinājumu var runāt jau tad, ja attiecīgais uzņēmums ir tikai aprobežojies ar to, ka tas nav apstrīdējis būtiskus secinājumus par faktiem, uz kuriem Komisija ir balstījusi tās pārmetumus. Taču ir jānorāda, ka Tiesa tādējādi ir tikai sniegusi viedokli par tāda tiesiskā regulējuma interpretāciju, kas bija spēkā pirms 2002. gada Paziņojumu par sadarbību, taču ne par to, kas, īstenojot tiesas neierobežoto kompetenci atbilstoši LESD 261. pantam, šķiet piemērots.

250. Šo tiesību izmantošanu saskaņā ar LESD 261. pantu no Vispārējās tiesas puses Tiesa pārbauda tikai attiecībā uz acīmredzamām kļūdām¹³⁹. Šādas kļūdas, pirmkārt, ir jāpieņem, ja Vispārējā tiesa kļūdaini ir novērtējusi savu pilnvaru apjomu saskaņā ar LESD 261. pantu¹⁴⁰, otrkārt, ja tā nav visaptveroši analizējusi visus būtiskos argumentus¹⁴¹, un, treškārt, ja tā ir piemērojusi nepareizus juridiskos kritērijus¹⁴², ņemot vērā arī vienlīdzīgas attieksmes¹⁴³ un samērīguma principu¹⁴⁴.

251. Šis gadījums ietilpst otrajā no šīm kategorijām: Vispārējā tiesa, īstenojot tās tiesības saskaņā ar LESD 261. pantu, nav visaptveroši analizējusi visus būtiskos argumentus. Pirmkārt, tā, kā jau norādīts, ir kļūdaini novērtējusi atšķirību starp vienkāršu brīvprātīgu sadarbību un spontānu sadarbību¹⁴⁵. Otrkārt, tā nav analizējusi negatīvās sekas, kādas var būt Savienības tiesas ieviestai praksei samazināt naudas sodu par brīvprātīgu, bet ne spontānu sadarbību uz regulējuma par iecietību funkcionēšanu un – vispārīgāk – uz konkurences noteikumu efektīvu īstenošanu¹⁴⁶.

252. Līdz ar to pirmais Komisijas apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina.

2) Otrais apelācijas sūdzības pamats: ekonomiska vienība kā nosacījums meitassabiedrības atbildību mikstinošu apstākļu attiecināšanai uz mātesabiedrību

253. Tās otro apelācijas sūdzības pamatu Komisiju izvirza tikai pakārtoti gadījumā, ja netiek apmierināts tās pirmais apelācijas sūdzības pamats. Lai gan es iepriekš ierosinu apmierināt pirmo apelācijas sūdzības pamatu¹⁴⁷, turpinājuma es pilnības labad pievērsīšos arī nedaudz otrajam apelācijas sūdzības pamatam.

254. Komisija pārmet Vispārējai tiesai kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu pamatojumā, jo tā *Weichert* noteikto naudas soda samazinājumu par tās sadarbību administratīvajā procesā esot piemērojusi arī *Del Monte*, nepaskaidrojot, vai *Del Monte* un *Weichert* vēl bija viena un tā paša uzņēmuma daļa.

a) Pieņemamība

255. *Del Monte* šo otro Komisijas apelācijas sūdzības pamatu uzskata par nepieņemamu, jo Komisija nedz apstrīdētajā lēmumā, nedz pirmās instances tiesvedībā vispār nav argumentējusi, ka *Del Monte* un *Weichert* attiecībā uz naudas soda apmēru ir jāvērtē atsevišķi

256. Šim iebildumam ir jāpiekrīt.

139 — Spriedums *Aalborg Portland u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 365. punkts).

140 — Šajā ziņā skat. manus secinājumus lietā *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisija* (C-105/04 P, EU:C:2005:751, 137. punkts) un manus secinājumus lietā *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:248, 190. punkts), tāpat spriedumi *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 155. un 156. punkts) un *Kone u.c./Komisija* (C-510/11 P, EU:C:2013:696, 40. un 42. punkts).

141 — Spriedumi *Baustahlgewebe/Komisija* (C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128. punkts), *Dansk Rørindustri u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244. un 303. punkts) un *Papierfabrik August Koehler u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-322/07 P, C-327/07 P un C-338/07 P, EU:C:2009:500, 125. punkts).

142 — Spriedumi *Baustahlgewebe/Komisija* (C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128. punkts), *Dansk Rørindustri u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244. un 303. punkts) un *Papierfabrik August Koehler u.c./Komisija* (apvienotās lietas C-322/07 P, C-327/07 P un C-338/07 P, EU:C:2009:500, 125. punkts).

143 — Spriedumi *Weig/Komisija* (C-280/98 P, EU:C:2000:627, 63. un 68. punkts) un *Sarrió/Komisija* (C-291/98 P, EU:C:2000:631, 97. un 99. punkts).

144 — Spriedumi *E.ON Energie/Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 126. punkts) un *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 165. punkts).

145 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 237.–241. punkts un 246. punkts.

146 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 242.–245. punkts.

147 — Skat. tikko, šo secinājumu 252. punkts.

257. Pret Komisiju gan nevar izmantot faktu, ka apstrīdētajā lēmumā trūkst apsvērumu par šajā gadījumā interesējošo jautājumu. Tas tādēļ, ka pati Komisija attiecīgajā lēmumā ir noteikusi tikai soda naudas samazinājumus, kas attiecas uz notikumiem laikposmā no 2000. līdz 2002. gadam. Tā kā Komisija *Del Monte* un *Weichert* šajā laikposmā uzskatīja vēl par vienu uzņēmumu, tai šajā gadījumā apspriestā problēma par atšķirīga lieluma naudas sodiem vienai un otrai sabiedrībai neradīja jautājumus.

258. Tomēr Komisija uz tās argumentu vēlākais varēja norādīt un tas bija jānorāda pirmās instances tiesvedībā. Tajā *Del Monte* lūdza naudas soda samazinājumu kā kompensāciju par *Weichert* sadarbību ar Komisiju administratīvajā procesā. Atbildot uz šo prasības pieteikuma pamatu, Komisija varēja argumentēt, ka *Del Monte* un *Weichert* pēc 2002. gada, it īpaši administratīvajā procesā, vairs nebija vienkoti uzņēmums un tādēļ *Del Monte* nevar tikt apbalvota par iespējamu *Weichert* sadarbību ar Komisiju.

259. Tātad, ņemot vērā minēto, tikai ar grūtībām var argumentēt, ka Komisija šajā lietā izvirza apelācijas sūdzības pamatu, kas izriet no paša pārsūdzētā sprieduma un kam attiecīgi ir jābūt pieņemamam¹⁴⁸. Tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka Vispārējai tiesai saskaņā ar pastāvīgo judikatūru¹⁴⁹ it īpaši nebija pienākums, īstenojot neierobežoto kompetenci (LESD 261. pants, lasot to kopā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu), pēc savas ierosmes no jauna uzsākt lietas materiālu pilnīgu izpēti un turklāt analizēt tādas problēmas kā šajā gadījuma Komisijas puses izvirzītās.

260. Ja Komisijai atļautu minēto problēmu pirmo reizi minēt apelācijas tiesvedībā, tā Tiesai galu galā varētu lūgt risināt strīdu, kas ir plašāks par to, kuru ir izskatījusi Vispārējā tiesa. Tas apelācijas tiesvedībā nav pieļaujams¹⁵⁰.

b) Pamatotība

261. Tomēr gadījumam, ja Tiesa Komisijas otro apelācijas sūdzības pamatu atzīst par pieņemamu, es norādīšu papildus, ka Komisijas celtais iebildums satura ziņā būtu pamatots.

262. Kā Tiesa tikai nesen ir lēmusi, naudas soda samazinājums, ar kuru tiek atļidzināta aizliegtās vienošanās dalībnieka sadarbība ar Komisiju administratīvajā procesā, nevar tikt attiecināts uz sabiedrību, kas gan visā vai daļā no pārkāpuma izdarīšanas laikposma ietilpa uzņēmuma veidotā ekonomiskā vienībā, bet kas vairs tajā neietilpa brīdī, kad attiecīgais uzņēmums sadarbojās ar Komisiju¹⁵¹.

263. Pretēji tam, kā, šķiet, uzskata *Del Monte* un *Weichert*, mātessabiedrības solidārā un kopīgā atbildība par meitassabiedrības, kas atrodas tās izšķirošā ietekmē, pārkāpumiem saistībā ar dalību aizliegtajā vienošanās nevar tikt uzskatīta tikai par fakultatīvu saistību, kā tas, piemēram, būtu galvojuma gadījumā. Tiesa mātessabiedrības atbildību šajā ziņā gan ir apzīmējusi kā “atvasinātu un fakultatīvu”, kad runa ir par pārkāpuma esamību un tā ilgumu¹⁵². Taču, neraugoties uz minēto, Savienības tiesībās nepastāv vispārējs princips, atbilstoši kuram mātessabiedrībai nekad nevarētu tikt uzlikts lielāks naudassods nekā meitassabiedrībai¹⁵³.

148 — Šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/*Siemens Österreich* u.c. (apvienotās lietas no C-231/11 P līdz C-233/11 P, EU:C:2014:256, 100.–102. punkts) un *FLS Plast*/Komisija (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 48. punkts).

149 — Spriedumi *Chalkor*/Komisija (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 66. punkts), *Kone* u.c./Komisija (C-510/11 P, EU:C:2013:696, 32. punkts), kā arī *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 55. punkts).

150 — Spriedumi *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 165. punkts), *Zviedrija/API* un Komisija (apvienotās lietas C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P, EU:C:2010:541, 126. punkts) un *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 99. punkts).

151 — Spriedums *FLS Plast*/Komisija (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 85. punkts), tāpat spriedums *FLSmidth*/Komisija (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 85. punkts).

152 — Spriedums Komisija/*Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29, 38. un 39. punkts).

153 — Spriedums *FLS Plast*/Komisija (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 107. punkts).

3) Kopsavilkums par apelācijas sūdzību lietā C-294/13 P

264. Tātad kopumā Komisijas apelācijas sūdzība lietā C-294/13 P, pamatojoties uz pirmo apelācijas sūdzības pamatu, ir pilnībā pamatota, un tādēļ pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punkts ir jāatceļ (Tiesas Statūtu 61. panta pirmās daļas pirmais teikums). Otrajam apelācijas sūdzības pamatam, kurā saturā ziņā ir gan ietverti pareizi apsvērumi, taču tas neatbilst pieņemamības prasībām, ņemot vērā minēto, vairs nav nozīmes.

E – Par abām *Weichert* un *Del Monte* pretapelācijas sūdzībām lietā C-294/13 P: aizsardzības pret pašapsūdzību piemērojamība

265. *Weichert* un *Del Monte* pretapelācijas sūdzības lietā C-294/13 P ir vērstas pret pārsūdzētā sprieduma 839. punktu, un tās abas ir saistītas ar vienu un to pašu juridisku problēmu: Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā tādējādi, ka tā nav analizējusi jautājumu, vai *Weichert* adresētie Komisijas lūgumi sniegt informāciju bija savienojami ar aizsardzību pret pašapsūdzību (*nemo tenetur se ipsum accusare*)¹⁵⁴.

266. Šo iebildumu abas pretapelācijas sūdzības iesniedzējas ceļ tikai gadījumā, ja Tiesa piekrit Komisijas tēzei tās apelācijas sūdzībā un uzskata, ka *Weichert* ir juridisks pienākums atbildēt uz vienkāršiem lūgumiem sniegt informāciju Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. punkta izpratnē.

267. Kā jau esmu norādījis¹⁵⁵, *Weichert* rīcība administratīvajā procesā gan nebija pietiekams pamats, lai to uzskatītu par atbildību mikstinošu apstākli un ar to pamatotu naudas soda samazinājumu Paziņojuma par sadarbību izpratnē. Taču pilnīgi neatkarīgi no tā *Weichert* atbilžu sniegšana uz Komisijas vienkāršajiem lūgumiem sniegt informāciju bija *brīvprātīga*; nepieņemot lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. panta 3. punktam, *Weichert* nebija pienākums Komisijai sniegt lūgto informāciju. Tā paša iemesla dēļ Komisijas vienkāršie lūgumi sniegt informāciju jau sākotnēji nebija piemēroti, lai noteiktu *Weichert* pienākumu liecināt pret sevi¹⁵⁶.

268. Līdz ar to abām pretapelācijas sūdzībām lietā C-294/13 P nav priekšmeta, un par tām nav jālemj.

V – Naudas soda aprēķināšana no jauna

269. No iepriekšējiem apsvērumiem izriet, ka tikai Komisijas apelācijas sūdzība lietā C-294/13 P ir pamatota. Manis saistībā ar šo apelācijas sūdzību piedāvātās pārsūdzētā sprieduma 1. punkta atcelšanas¹⁵⁷ sekas ir tādas, ka no jauna ir jālemj par naudas soda, kas apstrīdētā lēmuma 2. panta c) apakšpunktā tika solidāri un kopīgi uzlikts *Del Monte* un *Weichert*, lielumu.

270. Lietas dalībniekiem par minēto pirmās instances tiesvedībā Vispārējā tiesā, kā arī šajā apelācijas tiesvedībā bija iespējams apmainīties ar viedokļiem par visiem šīs lietas izlemšanai svarīgajiem aspektiem. Nav arī papildus jānoskaidro fakti. Līdz ar to tiesvedības stadija ļauj Tiesai pieņemt galīgo spriedumu šajā lietā (Tiesas Statūtu 61. panta pirmās daļas otrais teikums).

154 — Spriedumi *Orkem*/Komisija (374/87, EU:C:1989:387, 28.–35. punkts), *Aalborg Portland* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 62.–65. punkts) un Komisija/*SGL Carbon* (C-301/04 P, EU:C:2006:432, 40.–49. punkts).

155 — Šajā ziņā skat. manus apsvērumus par Komisijas pirmo apelācijas sūdzības pamatu lietā C-294/13 P (šo secinājumu 232.–252. punkts).

156 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Dalmine*/Komisija (C-407/04 P, EU:C:2007:53, 34. un 35. punkts) un *Erste Group Bank* u.c./Komisija (apvienotās lietas C-125/07 P, C-133/07 P un C-137/07 P, EU:C:2009:576, 271. un 272. punkts).

157 — Skat. iepriekš, šo secinājumu 264. punkts.

271. Īstenojot savas pašizskatīšanas tiesības, Tiesai šajā sakarā ir neierobežota kompetence, kas paredzēta LESD 261. pantā, lasot to kopā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 31. pantu. Tātad tā var brīvi pēc sava ieskata no jauna noteikt naudas soda apmēru¹⁵⁸.

272. Lai labotu konstatēto kļūdu tiesību piemērošanā pārsūdzētajā spriedumā, Vispārējās tiesas piešķirtais naudas soda samazinājums par 10 % par *Weichert* sadarbību administratīvajā procesā¹⁵⁹ ir jāatceļ.

273. Turklāt, ņemot vērā *Weichert* neatlaidīgo pārkāpuma noliegšanu administratīvajā procesā¹⁶⁰, varētu apsvērt naudas soda palielināšanu. Būtībā neierobežota kompetence sniedz arī šādu iespēju¹⁶¹, it īpaši nedz pirmās instances tiesvedībā, nedz apelācijas tiesvedībā nepastāv *reformatio in peius* aizliegums; arī Savienības tiesas attiecībā uz naudas soda lielumu nav saistītas ar lietas dalībnieku prasījumiem, ciktāl tās nepārkāpj prasības atcelt tiesību aktu robežas un tajā vai apelācijas sūdzībās noteikto strīda priekšmetu.

274. Tomēr šajā tiesvedībā es piedāvātu nepiemērot palielinājumu. Tas tādēļ, ka, pat ja *Weichert* ir neatlaidīgi noliegusi pārkāpumu, tā vienmēr ir sniegusi atbilstošas atbildes uz Komisijas lūgumiem sniegt informāciju. Tikai uzņēmumam pārvestās rīcības prettiesiskuma apstrīdēšana, uz ko, ņemot vērā nevainīguma prezumpciju un tiesības uz aizstāvību, katram procesa dalībniekam ir tiesības, nepamato īpašu uzliekamā soda palielināšanu.

275. Tiesas sēdē Tiesā arī procesa dalībnieki, ar kuriem tika apspriesti visi iepriekš minētie aspekti, šajā ziņā bija vienisprātis savos izteikumos. It īpaši Komisija izteicās pret to, ka pārkāpuma noliegšana jau pati par sevi tiek uzskatīta par atbildību pastiprinošu apstākli.

276. Neņemot vērā tikko izklāstītos jautājumus par atbilstošu uzņēmuma rīcības administratīvajā procesā vērtējumu, es šajā lietā nesaskatu nevienu aspektu, kas liecinātu par kļūdainu *Del Monte* un *Weichert* uzliktā naudas soda aprēķināšanu, par tā nesamērīgumu vai vienkārši tā nepamatotību.

277. Vēlreiz izvērtējot visus lietas apstākļus, it īpaši pārkāpuma veidu, smagumu un ilgumu, naudas sods EUR 9,8 milj. apmērā šķiet esam atbilstošs nodarījumam un vainai, un turklāt *Del Monte* un *Weichert* joprojām ir solidāri un kopīgi atbildīgas par pārkāpumu.

VI – Tiesāšanās izdevumi

278. Ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa pati pieņem galīgo nolēmumu, tad tā lemj par tiesāšanās izdevumiem (Reglamenta 184. panta otrā daļa).

279. No Reglamenta 138. panta 1. punkta, to lasot kopā ar 184. panta 1. punktu, izriet, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *Del Monte* un *Weichert* attiecībā uz to attiecīgajiem prasījumiem – vai tie būtu apelācijas sūdzību, pretapelācijas sūdzību vai atbilžu uz citu lietas dalībnieku apelācijas sūdzībām formā – spriedums ir nelabvēlīgs, tās attiecīgi sedz savus tiesāšanās izdevumus lietās C-293/13 P un C-294/13 P, kā arī visus Komisijas tiesāšanās izdevumus abas lietās, un pēdējos tās atlīdzina solidāri un kopīgi¹⁶².

158 — Šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/*Anic Participazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 218. punkts) un Komisija/*Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 79. punkts).

159 — Pārsūdzētā sprieduma 856. punkts.

160 — Pārsūdzētā sprieduma 855. punkts.

161 — Spriedums *Groupe Danone*/Komisija (C-3/06 P, EU:C:2007:88, 61. punkts).

162 — Šajā ziņā spriedums *D* un *Zviedrija*/Padome (apvienotās lietas C-122/99 P un C-125/99 P, EU:C:2001:304, 65. punkts), arī šajā lietā *D* un *Zviedrijas Karaliste* bija iesniegušas divas atsevišķas apelācijas sūdzības, un tām tika piespriesti atlīdzināt tiesāšanās izdevumus solidāri un kopīgi.

VII – Secinājumi

280. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, es iesaku Tiesai nolemt šādi:

- 1) atcelt sprieduma *Fresh Del Monte Produce/Komisija* (T-587/08, EU:T:2013:129) rezolutīvās daļas 1. punktu;
- 2) ar Eiropas Komisijas 2008. gada 15. oktobra Lēmuma COM(2008) 5955, galīgā redakcija, 2. panta c) punktu uzliktais naudas sods tiek noteikts EUR 9 800 000 apmērā;
- 3) noraidīt apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību lietā C-293/13 P;
- 4) nelemt par abām pretapelācijas sūdzībām lietā C-294/13 P;
- 5) *Fresh Del Monte Produce, Inc.* un *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG* sedz savus tiesāšanās izdevumus lietās C-293/13 P un C-294/13 P. Turklāt šīs sabiedrības kopīgi un solidāri atlīdzina visus Komisijas tiesāšanās izdevumus abās lietās.